

Møte onsdag den 9. april 2014 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 61):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Pål Farstad vil fremsette et representantforslag.

Pål Farstad (V) [10:00:30]: På vegne av stortingsrepresentant Terje Breivik og meg selv fremmer jeg representantforslag om en helhetlig gjennomgang av rammebetingelser for enkeltpersonforetak.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil fremsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:01:00]: På vegne av Terje Breivik og meg selv vil jeg fremmet forslag om norsk tiltrødelse til barnekonvensjonens tredje tilleggsprotokoll – igjen.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth vil fremsette et representantforslag.

Ketil Kjenseth (V) [10:01:28]: På vegne av representanten Sveinung Rotevatn og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om bedre tilbud innen psykisk helse i kommunene.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:01:48]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Erna Solberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Første hovedspørsmål er fra representanten Trond Giske.

Trond Giske (A) [10:02:18]: Norge er et samfunn som er preget av stor tillit mellom folk og sterke fellesskap. På tvers av ulike skiller føler vi oss i stor grad trygge på hverandre, og vi tar ansvar for hverandre. Samtidig ser vi at Norge blir et mer mangfoldig samfunn med ulike kulturer og ulike religioner. Da trenger vi gode møteplasser hvor vi lærer hverandre å kjenne.

Den viktigste møteplassen for barn og unge er den felles, offentlige skolen. Der møtes unger med et mangfold av

ulike bakgrunner, etnisitet og religiøst ståsted. Det er viktig. Tirsdag fikk vi imidlertid høre at det nå er bestemt at det skal gis statsstøtte til en muslimsk grunnskole i Oslo. Jeg forstår logikken i at når man gir støtte til private kristne skoler, må man også gi det til private muslimske skoler, og det er selvsagt ikke slik at én skole snur opp ned på det norske skolesystemet. Likevel er Arbeiderpartiet bekymret over en utvikling hvor flere barn sorteres i skoler etter religiøst ståsted. Dette skjer til og med før Høyre og Fremskrittspartiet har gjennomført de lovendringene som er varslet, som skal gjøre det enda lettere å starte private skoler med statsstøtte, eller – som det står – en rett til statsstøtte hvis man oppfyller visse minstekriterier.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Deler hun bekymringen over en utvikling hvor flere og flere barn sorteres i ulike skoler etter religion, og vil regjeringen bruke skjønnsmuligheten som finnes i loven til å si nei til skoler som hindrer integrering og inkludering i det norske samfunnet?

Statsminister Erna Solberg [10:03:59]: Privatskoleloven bestemmer at skoler som oppfyller et av de grunnlagene som er angitt i loven, kan godkjennes. Blant de grunnene som det har vært bred politisk enighet om i Norge, og som utledes av de rettighetene foreldre og barn har i menneskerettighetene, er tillatelse til å kunne gå på skole basert på et religiøst grunnlag. Dette inkluderer selvsagt skoler som ønsker å etablere seg på andre religiøse grunnlag enn at de er kristne. I dag har vi 71 godkjente skoler som har et kristent grunnlag, og vi har altså nå fått en søknad og et vedtak om en muslimsk skole.

Jeg har lyst til å si at jeg synes ikke det er vanskelig å se at det er utfordrende med skoler som baserer seg på et religiøst grunnlag. Jeg synes det er utfordrende med segregering i skolen, og den største segregeringen i skolen følger av boligmarkedet i Norge, hvor folk bor, noe som betyr at skolene ser veldig ulike ut i en del kommuner. Det viktigste da er å sørge for at innholdet i disse skolene bidrar til inkludering, deltagelse, forståelse. Det er klart at selv om man tillater skoler på et religiøst grunnlag, er det mulighet til å stille krav til innhold, at man følger opp læreplanene, og at man sørger for å ha et grunnleggende kvinnesyn som er i tråd med menneskerettighetene, og som er i tråd med det norske kvinnesynet – alle disse kravene kan vi stille. Det som utvilsomt kommer til å være problematisk, er å si at ett religiøst grunnlag er grunnlag for ekskludering av å få tillatelse, mens det for andre ikke er det. Det vil stride mot menneskerettighetene og antidiskrimineringsarbeidet.

Trond Giske (A) [10:05:55]: Jeg takker for svaret, selv om det ikke var svar på spørsmålet. Saken er jo at Høyre og Fremskrittspartiet planlegger en liberalisering av privatskoleloven, hvor man skal erstatte dagens skjønnssystem med en rett til statsstøtte til alle som oppfyller et visst minstekrav. Nå vet vi at det i tillegg til ulike religiøse skoler også er planer om skoler ut fra landsopprinnelse. Det planlegges en tyrkisk skole, og vi har sett eksempler på folk som sender barna sine tilbake til foreldrenes hjemland for å gå på skole. Det må være dypt bekymringsfullt hvis vi får

en situasjon der muslimske barn går i muslimske skoler, kristne barn går i kristne skoler, og jødiske barn går i jødiske skoler. Vi får en sortering av ungene. Mangfoldet får vi jo når ungene går sammen, når vaktmesterdatteren går sammen med legesønnen, og folk med ulikt religiøst ståsted går sammen i skolen. Det er jo det som er Norge!

Spørsmålet mitt er: Ser statsministeren at når en erstatte en lov som har mulighet for skjønn med en rett til statsstøtte, kan denne utviklingen akselerere, og vil hun da, hvis dette skjer, reversere og stoppe den planlagte lovendringen?

Statsminister Erna Solberg [10:06:56]: Det kommer ikke til å komme forslag fra dagens regjering som utvider adgangen til på religiøst grunnlag å etablere skoler. Det er jo tvert imot muligheten for å etablere alternative skoler som ikke har et religiøst grunnlag, som er et av poengene. Hvis en i dag ønsker seg en skole som har et særskilt mattestrykk eller et særskilt idrettstrykk, kan en faktisk ikke nødvendigvis få det godkjent etter dagens lov, men hvis en sier at den samtidig er en religiøs skole, vil det utløse en større rett til å få det basert på de prinsippene som ligger til grunn. Det vil ikke bli større anledning til å etablere verken kristne eller muslimske skoler av de lovendringene vi foreslår. Tvert imot tror jeg at det vil motvirke at man bruker en religiøs overbygning for å få etablere skoler av andre formål.

Jeg er mest opptatt av at vi sørger for at den norske skolen er så god at man har lyst til å sende barna sine dit fordi man vet at det gir den beste fremtiden for barna. Derfor må hovedfokuset alltid være å løfte den norske offentlige skolen.

Presidenten: Vi går da til oppfølgingsspørsmålene – først Martin Henriksen.

Martin Henriksen (A) [10:08:22]: Dersom målet er å ha en så god offentlig skole at ingen elever skal ønske å gå på privatskoler, så forstår ikke jeg poenget med å ha en ny privatskolelov som åpner opp for flere private skoleplasser.

For tre år siden skrev statsministeren følgende i boka «Et samfunn med mangfold og maktspredning»:

«Ser man på Nederland, hvor over 70 prosent av barna går i friskoler eller Sverige, hvor langt flere går i friskoler enn hos oss, forstår man at friskolene ikke er noen trussel mot fellesskap. Tvert imot.»

Dersom denne holdninga fra regjeringa gjennomsyrrer arbeidet med ny privatskolelov, vil vi se langt flere religiøse private skoler i Norge i framtida. Derfor spør jeg om dette er en vurdering statsministeren fortsatt har, og om hun virkelig mener at en mangedobling av antall elever i religiøse private skoler og private skoler for øvrig ikke vil utgjøre noen trussel mot fellesskapet?

Statsminister Erna Solberg [10:09:23]: Man skal ha lyttet veldig dårlig til det jeg har sagt i mange år hvis man har hørt at jeg har ønsket en mangedobling av private skoler. Jeg har jo benyttet enhver anledning når Arbeiderpartiet har tatt opp dette spørsmålet, til å si at mitt vik-

tigste prosjekt er å løfte den norske offentlige skolen sånn at ingen foreldre føler at de er nødt til å velge et alternativ for at barna deres skal få en best mulig fremtid. Det er den norske skolen, den norske offentlige skolen, som skal være det beste for barn, uansett bakgrunn. Men jeg mener jo at det er forskjell på å tro at det blir bedre av at en forbyr noe annet, enn at en løfter den offentlige skolen. Arbeiderpartiet tror at den offentlige skolen blir bedre av å forby alternativer. Vi tror at man blir bedre av å løfte den offentlige skolen: ved å satse på lærerne, ved å sørge for at vi får bedre undervisning, altså ved å sørge for at vi faktisk løfter innholdet i den vanlige skolen elevene går i, i stedet for å bruke all sin kraft i den politiske debatten på forbudslinjen mot alternativene.

Så synes jeg det er litt spesielt – jeg er veldig glad i det uttrykket – at man fra Arbeiderpartiet bruker muslimske skoler som inngang til denne debatten, for det er tross alt sånn at det tillot også den forrige regjeringen.

Presidenten: Ivar Odnos – til oppfølgingsspørsmål.

Ivar Odnos (Sp) [10:10:45]: Dagens privatskulelov gjev ein avgrensa rett til å starta opp privatskuler med stats-tilskott. For Senterpartiet er det viktig å verna om foreldreretten, samtidig som ein bevarer skulen som ein sentral fellesarena.

I denne aktuelle saka i Oslo registrerer eg at byrådet har gått mot ei godkjenning av søknaden – ikkje grunngeve i kva slags grunnlag skulen skal drivast på, men på grunn av uro for kva slags konsekvensar det vil få for kommunens eigne skuler dersom skulen startar opp og seinare må avvikla drifta. Da er det kommunen som sit att med ansvaret for å gje desse elevane skuleplass. Dersom denne skulen vert godkjend for 200 elevar, vil det verta store utfordringar for kommunen.

Oslo kommune kan velja å klaga Utdanningsdirektoratets vedtak inn til Kunnskapsdepartementet. I kva grad meiner statsministeren omsynet til skuledrifta elles og integreringsaspektet skal vektleggjast ved ei godkjenning av private skuler?

Statsminister Erna Solberg [10:11:54]: Det er mulig å stille krav til innhold, og det er mulig å stille krav til hvordan man jobber i skolen. Men det er ikke grunnlag for å si at fordi man har et spesielt religiøst grunnlag, kan man ikke få tillatelse til å starte opp en skole.

Jeg vil anta at behandlingen av en eventuell klage vil følge omtrent de samme linjer som forrige gang et spørsmål om å etablere en muslimsk skole i Norge var til behandling. Det skjedde i 2010. Da var det en søknad fra noe som kaltes Fredsskolen, som var en muslimsk skole, hvor Oslo kommune heller ikke den gangen ønsket skolen. Man klaget på Utdanningsdirektoratets vedtak, og det da SV-ledede Kunnskapsdepartementet godkjente søknaden. Selv om skolen aldri kom til etablering, ble den godkjent på bakgrunn av den loven som foreligger i dag. Den loven er basert på de menneskerettighetsforpliktelsene vi har, og foreldretten. Det er ikke mulig å diskriminere. Jeg minner om at vi har 71 kristne skoler, og vi har per dags dato

ingen – vi får kanskje én – muslimske skoler. Jeg kan ikke si at muslimske skoler per definisjon ikke kan etableres. Da bryter vi menneskerettighetene.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:13:08]: I åtte år nå har vi levd med en friskolelov som nærmest er fanatisk på at det bare er et religiøst grunnlag som kan være grunnlag for å starte en egen skole. Det er ingen ting som tilsier at man også med et kristent grunnlag kan ha en ganske eksklusiv måte å drive skole på. Så hører vi nå at det fra både fremskrittspartirepresentanter og arbeiderpartirepresentanter her i salen tas til orde for at når det er muslimer som skal drive en sånn skole, blir det ganske annerledes. Ja, Arbeiderpartiets representant her sa at det var ikke det som var det norske.

Jeg vil bare forsikre meg om at statsministeren ikke gjør knefall verken for representanter for et av regjeringspartiene eller fra Arbeiderpartiet i denne salen, og er prinsipiell og bruker kvalifiserende begreper når man faktisk skal vurdere hvilke skoler som skal tillates, og ikke behandler muslimske skoler annerledes enn kristne.

Statsminister Erna Solberg [10:14:12]: Det er sånn at vi kan ikke forskjellsbehandle på bakgrunn av hvilken religion man er tilknyttet. Det kan man ikke etter den loven som foreligger i dag. Og det vil ikke komme forslag om å utvide eller endre i forhold til en ny lov når regjeringen kommer med disse forslagene til Stortinget.

Jeg synes det er veldig viktig at vi er prinsipielle når det gjelder menneskerettighetene. Det er klart at et vedtak som vil bli oppfattet som at man forskjellsbehandler basert på religiøst grunnlag, vil fort bli ansett som ugyldig sett i forhold til menneskerettighetsspørsmål.

Så mener jeg at det er en utfordring hvis mange går på religiøse skoler i Norge. Det har jeg lyst til å si. Det er forskjell på religiøse skoler. Og det er helt riktig at det også finnes kristne skoler der jeg mener barna kanskje hadde hatt bedre av å gå på en mer inkluderende vanlig skole enn å gå der, men jeg synes vi skal respektere foreldrenes valg i den sammenhengen. Det er et grunnleggende menneskerettighetsspørsmål. Vi har fransk skole, vi har tysk skole, og vi har internasjonale skoler i Norge som er en del av det skoletilbudet man faktisk kan gå på. Det er ganske viktig å si at vi skal sørge for likebehandling uansett skoler.

Presidenten: Karin Andersen – til oppfølgings-spørsmål.

Karin Andersen (SV) [10:15:30]: Å åpne opp for flere privatskoler slik regjeringen ønsker, er skreddersøm for segregering. Det ser vi fra erfaringene i Sverige, der forskjellen mellom elevene har økt, forskjellen mellom skolene har økt, og der fritt skolevalg og flere privatskoler har gitt økt segregering. Det bekrefter Anna Ekström, leder for Skolverket, det svenske utdanningsdirektoratet.

Når statsministeren nå også sier at flere privatskoler

ikke påvirker det allerede eksisterende skoletilbudet, er det tom retorikk. Kommunene mister jo penger når det blir etablert privatskoler, og de må betale uansett. Hvis regjeringen mener at de faktisk skal satse de store pengene og å satse mest på å gjøre fellesskolen bedre, må det i så fall bety at de har tenkt å endre finansieringsordningen for disse skolene, slik at man ved å åpne opp for flere privatskoler, sørger for at fellesskolen ikke mister penger og der-ved kanskje også mister mange av de elevene som absolutt burde gå der, fordi foreldrene velger seg vekk.

Statsminister Erna Solberg [10:16:45]: Privatskoler, eller friskoler, mottar i dag 85 pst. av driftsutgiftene målt i forhold til hva man bruker i den offentlige skolen per elev. Det betyr at man får mindre penger i privatskolen enn det en elev i utgangspunktet koster kommunen. Regnestykket viser at kommunesektoren sitter igjen med mer penger enn det som er gjennomsnittet på grunn av at noen av elevene går i privatskole. Så vet jeg at man ikke kan ta det ned på hver enkelt kommune, men jeg mener det ikke er grunnlag for å si at dette koster kommunene noe. Jeg synes ikke det skal være det viktigste. Det viktigste er at vi klarer å løfte den offentlige skolen, og det jobber regjeringen systematisk med. Nå kommer det etterlengtede lærerløftet. Nå ser vi at det er flere lærere som kommer til etter- og videreutdanning. Nå vet vi at vi får bedre satsing på matematikk og realfag. Nå får vi det nye løftet etter Kunnskapsløftet, nettopp fordi vi prioriterer det. Da vil den norske skolen være en god skole for elevene. Det vil være en god skole som foreldrene kommer til å velge. Det er det vi må slåss for, nemlig at man går på den offentlige norske skolen fordi det er der man vet at barna får den beste fremtiden.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:18:13]: Eg synest statsministeren svarte veldig godt på det førre hovudspørsmålet. Ho var oppteken av menneskerettane, borgaranes rettar og av å vere prinsipiell. Det er ikkje berre statsminister Erna Solberg som er det. Det er òg EU-domstolen, fordi han er så tydeleg no og slår fast at datalagringsdirektivet er ulovleg.

EU-domstolen seier at direktivet inneber eit svært omfattande og særleg alvorleg inngrep i den grunnleggjande retten til respekt for privatlivet og til beskyttelse av personopplysningar.

Det er ikkje kvar dag at EU-domstolen slår fast at eit direktiv bryt med borgaranes grunnleggjande rettar. Dette er eit direktiv der staten blir gitt moglegheit til å lagre all informasjon om kvar og når enkeltmenneske brukar mobiltelefon, sender e-postar eller søkjer på nettet – altså eit særdeles omfattande og overvakande direktiv som no EU-domstolen slår fast er ulovleg.

Det er ein grunnleggjande rett at eit samfunn ikkje skal overvake utan grunn.

Statsministeren har kjent veldig godt til dei alvorlege klagane mot dette direktivet, for dei har vore kjende over lang, lang tid. Det var endåtil eit delt Høgre, så sjølv i dei

eigne gruppemøta til Høgre har desse opplysningane kome fram.

Mitt spørsmål blir: Kva for tankar gjer statsministeren seg når EU-domstolen no slår fast at me held på med å implementere eit ulovleg direktiv?

Statsminister Erna Solberg [10:20:21]: Det kan være grunn til å distingvere mellom «ulovlig» og «ugyldig». Det skal jeg ikke lage noe stort nummer av. Jeg synes det er interessant å lese den domstolsavgjørelsen som er tatt. De har altså kjent datalagringsdirektivet ugyldig, fordi de mener det går for langt på bekostning av personvernet. Det mener jeg også at enkelte deler av direktivet gjorde. Det var en av grunnene til at vi var så opptatt av både å legge oss på minimumsløsninger og å snevre inn og legge mye sterkere personvernkrav inn i det vedtaket Stortinget fattet. Vi la altså til grunn direktivets minimum på seks måneders lagringstid fulgt av det som ikke følger av direktivet, nemlig en sletteplikt i Norge. Så er det stilt langt strengere krav til lagringssikkerhet med kryptering og lukket lagring. Det er også strengere krav til utlevering av data med krav til domstolsbehandling.

Flere av de temaene som tas opp i dommen, er altså imøtekommet i det som er det nasjonale vedtaket i Norge, men ikke alle. Derfor mener vi at vi skal se videre på hvordan EU håndterer dette. Inntil da er det opp til hvert enkelt EU- og EØS-land å ta stilling til hvilke lover man skal ha på dette området innenfor rammene av EMK og EØS-avtalen.

Vi har altså tenkt å gå grundig igjennom dommen for å se om det er behov for å gjøre endringer i regelverket for datalagring, som vi vedtok her i april i 2011. Det er viktig at området er lovregulert. Det er viktig at vi har lovreguleringer på området lagring/ikke-lagring. Det er viktig med tanke på politiets behov. Det mener jeg det var en anerkjennelse av i denne sal da vi behandlet det. Jeg minner om at det opposisjonen mente den gangen, var at vi trengte et nasjonalt lovverk på dette området – ikke at det skulle være et lovtomt rom. Det er altså behov for at vi ser på hvordan vi både sikrer tilgangen til de data politiet trenger, og hvordan vi skal ta personvern hensynene i årene fremover, og det skal vi jobbe videre med.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:22:25]: Eg takkar for svaret. Eg er glad for at regjeringa vil gå inn og sjå på EU-domstolen. Mitt spørsmål er likevel: Kva skjer med arbeidet i regjeringa no når det gjeld implementeringa av direktivet? Er det full stopp i det arbeidet? Eg ser at Nikolai Astrup frå Høgre sa til Aftenposten i går:

«Det er unaturlig for oss å innlemme et direktiv i norsk rett som bryter med fundamentale rettigheter.»

Eg er fullt ut einig med Astrup. Kan Stortinget no få ei konstatering av at det er satt full stopp på implementeringa av dette direktivet, sånn at vi ikkje held på med å implementere eit ugyldig og ulovleg direktiv?

Statsminister Erna Solberg [10:23:22]: Vi i regjeringen foreslo overfor Stortinget å utsette implementeringen til sommeren i år, på bakgrunn av at vi ikke var tilstrek-

kelig i gang med de tekniske og gode løsningene. Vi vil selvfølgelig vurdere hva vi eventuelt må gjøre av endringer – om vi skal gjøre endringer – og komme tilbake igjen og diskutere det både med forlikspartnerne, med Arbeiderpartiet og med Stortinget som sådant, basert på den avtalen som ligger. Men nå må vi få tid til å gå igjennom hva dette betyr, når det faktisk er tatt høyde for flere forhold i det regelverket som Stortinget har vedtatt, men ikke alle områdene.

Så har jeg lyst til å understreke at det er behov for virkemidler som gir politiet effektive verktøy i kampen mot alvorlig kriminalitet. Det oppfattet jeg faktisk at et rent flertall i Stortinget – ganske bredt – mente var nødvendig. Vi er nødt til å ha verktøy i kampen mot terror, mot drap og ikke minst mot overgrep mot barn, hvor f.eks. tilgangen til IP-adresser er noe av det viktige. Vi vet at vi i store overgrepssaker ikke har kunnet følge opp etterforskningen i Norge på grunn av mangel på IP-adresser.

Presidenten: Vi går til oppfølgingsspørsmålene – først Kjell Ingolf Ropstad.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:24:43]: Litt av hovedutfordringa også med datalagringsdirektivet er at det har skjedd en enorm teknologisk utvikling. Da direktivet ble laget, var ikke smarttelefoner så vanlig. Nå er det sånn at man ganske enkelt kan omgå en del av direktivet. De som ønsker å sende beskjeder som ikke blir lagret, kan enkelt gjøre det gjennom f.eks. Skype. Det betyr at direktivet, som hadde som hovedformål å være et treffsikkert direktiv for å ta de mest alvorlige og organiserte kriminelle, isteden rammer hver enkelt, uskyldig borger. Det har også vært litt av hovedkritikken i dommen.

Derfor vil jeg si at det er en vesentlig forskjell på om regjeringa nå ønsker å gå igjennom dommen – noe jeg har forståelse for – og da vurdere hva den vil gjøre, eller om den i dag bare sier at vi stopper implementeringa, så går vi igjennom dommen og ser hva EU-domstolen eller EU velger å gjøre. For Norge står jo fritt til å velge å innføre direktivet eller ikke. Så kan vi finne de treffsikre tiltakene for å ta de organiserte kriminelle eller de alvorlige forbrytelsene som vi ønsker å nå gjennom bruk av datalagring.

Statsminister Erna Solberg [10:25:48]: Jeg er veldig glad for at representanten faktisk understreker at det er behov for nasjonale regler. Det var en ganske viktig del av mitt innlegg i 2011 i denne salen at den avtalen vi hadde, som var grunnlaget for de endringene vi gjorde, først og fremst var en nasjonal avtale. Det var en avtale om hvordan vi skulle gjennomføre bekjempelsen av alvorlig kriminalitet i Norge – ikke EØS-direktivet. Det er viktig å si at selv om teknologien beveger seg raskt, og selv om man ikke treffer alt, er spørsmålet: Skal det bety at man resignerer, eller skal man faktisk forsøke å bruke virkemidler som gjør at politiet kan bekjempe f.eks. pedofiles overgrep mot barn? Skal vi kunne ha muligheten til å følge opp alvorlige kriminalitetssaker? Kan vi følge opp og sørge for at vi har et godt anti-terrorarbeid? Tilgangen på kommunikasjonsdata er viktig for å få dette til. Det er viktig å huske at

selv om domstolen sier at direktivet gikk for langt når det gjaldt personvern hensynene, så den at alle disse formålene legitimerte at det skulle være reguleringer der.

Presidenten: Hadia Tajik – til oppfølgingsspørsmål.

Hadia Tajik (A) [10:26:59]: Eg takkar statsministeren for dei vurderingane som ho har delt så langt, og Arbeidarpartiet støttar langt på veg dei vurderingane og dei vanskelege balansegangane som statsministeren her skisserer.

Spørsmålet mitt knyter seg til at ein veit at det allereie i dag er ein del teletilbydarar som oppbevarer store mengder trafikkdata over lengre tid. Så langt har vurderinga vore at regelverket på dette feltet ikkje tek tilstrekkeleg omsyn til enkeltmenneska, altså til vanlege folk og deira produksjon av desse trafikkdataa gjennom deira alminnelege aktivitet i kvardagen.

Spørsmålet mitt er då om statsministeren ser behov for å regulera dette feltet nærare – uavhengig av korleis det no går vidare med datalagringsdirektivet.

Statsminister Erna Solberg [10:27:46]: Det er det. Det er et behov for å regulere dem som har lagring av data. Det at vi bl.a. innførte en sletteplikt var viktig. Det var faktisk mange som ikke slettet den typen data tidligere. Det å sørge for politiets behandling av data, som var en viktig del av de kravene Høyre stilte i forbindelse med forhandlingene om det, er viktig, for det har også noe å gjøre med hvordan data som er gitt ut til politiet etter en domstolsbehandling, håndteres der. Det er viktig at vi sørger for at vi har gode regler knyttet til personvernsspørsmål.

Så kan det være at det er deler av det vi har vedtatt som vil oppfattes som unødvendig å gjøre, og som vil være for dyrt og for byråkratiserende hvis ikke vi skal møte et direktivkrav på de områdene. Derfor mener jeg det er viktig at vi har tid til å gå igjennom dette og setter opp spørsmålene knyttet til hva vi skal gjøre. Så skal vi være i dialog med Stortinget også om de tingene. Det kommer ikke til å tre noen regler i kraft før vi har gjort denne gjennomgangen, nettopp fordi det vil være unødvendig f.eks. å lage et regelverk som pålegger mer lagring enn det vi trenger å gjøre, når direktivet heller ikke skal gjennomføres.

Presidenten: Geir Pollestad – til oppfølgingsspørsmål.

Geir Pollestad (Sp) [10:29:03]: Det er tre år siden Stortinget vedtok datalagringsdirektivet med et stort flertall i Stortinget. Fordi Island har sagt nei, er det er ikke lenger aktuelt å pålegge å innføre det i EØS, og det finnes nå kanskje ikke noe direktiv å innføre i det hele tatt.

Statsministeren vil ikke si at en nå stopper arbeidet, men vi fikk jo beskjed fra samferdselsministeren som varslet at 1. juli 2015 var datoen for implementering. Når statsministeren nå ikke vil si at en legger vekk arbeidet, kan statsministeren likevel bekrefte at vi kan sette en strek over datoen 1. juli 2015? Den datoen vil jo innebære at Stortinget må få behandlet saken før denne sommeren. Når en skal ha en gjennomgang, er vel dette lite sannsynlig.

Så spørsmålet mitt er: Kan vi sette en strek over dato-

en 1. juli 2015 for implementering av datalagringsdirektivet?

Statsminister Erna Solberg [10:30:09]: Dommen ble offentliggjort i går. Vi skal bruke tid på å gå igjennom den. Jeg vil verken si at vi setter strek, eller at vi står fast på 1. juli. Vi må faktisk ha tid til å vurdere konsekvensene av den. Det som ligger til 1. juli, er spørsmålet om hvilke krav vi setter nå og hvilket system vi har for selve lagringen. Noen av de tingene vil jeg håpe at er ønskelig i dette Stortinget, nettopp basert på det forrige spørsmålet jeg hadde, nemlig at vi faktisk får klarere regler om sletting, at vi har et klarere regelverk rundt dette. Det er klart at det kan være av betydning for at vi skal gjøre noen endringer i hvilke krav og annet vi skal gjøre, men jeg minner om at det i behandlingen sist gang etter hvert var bred tilslutning til at IP-adresser burde lagres. Det var på det tidspunktet et tilbud til Høyre fra samtlige partier om en nasjonal lovgivning som også innebar at vi skulle regulere lagring og ha en lagringsplikt på en del av disse dataene. Hvis ikke, tror jeg vi står farlig nær å være i et veldig lovtomt rom hvor store kriminalitetsområder utvikles.

Presidenten: Iselin Nybø – til oppfølgingsspørsmål.

Iselin Nybø (V) [10:31:26]: Jeg vil gjerne følge opp spørsmålet til den siste taleren, for i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet varsler regjeringen at de vil vurdere direktivet i lys av EU-domstolens avgjørelse og fremme sak for Stortinget i løpet av vårsesjonen, sånn at endringene kan tre i kraft i juli 2014. Står regjeringen fast ved denne framdriftsplanen? Og planlegger regjeringen å sette av penger til DLD-implementeringen i revidert statsbudsjett?

Statsminister Erna Solberg [10:32:00]: Som jeg nettopp svarte på forrige spørsmål: Vi skal vurdere dette. Vi kan ikke i dag si at den planen holder, eller at det blir endringer i den planen.

Presidenten: Audun Lysbakken – til oppfølgingsspørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [10:32:23]: Jeg synes det har vært veldig skuffende og ganske overraskende svar statsministeren kommer med. Det er altså en dramatisk kjennelse som har kommet fra domstolen. Da er det veldig spesielt om den norske regjeringen ikke skal stoppe denne prosessen for å legge til rette for at vi fra grunnen av kan diskutere hva slags nasjonalt regelverk vi trenger i Norge, uavhengig av et EU-direktiv vi ikke lenger må forholde oss til.

Jeg vil lese hva domstolen sier:

«Direktivet innebærer et svært omfattende og særlig alvorlig inngrep i den grunnleggende retten til respekt for privatlivet og til beskyttelse av personopplysninger.»

Det er ikke bare en knusende dom over direktivet, men en knusende dom over Høyres og Arbeiderpartiets døme-kraft i personvernsspørsmål. Derfor er mitt spørsmål om

statsministeren, som sitter med nøkkelen til dette siden halve regjeringen er mot direktivet, vil åpne opp for at partiet Høyre snur i dette spørsmålet, eller om det bare er justering av det allerede vedtatte direktivet som er på dagsordenen.

Statsminister Erna Solberg [10:33:33]: Det er lurt å lese hele dommen før man blir moralsk forarget over Arbeiderpartiets og Høyres vedtak i denne salen. Det står bl.a., i denne begrunnelsen representanten nå siterte, at det særlig er pekt på at DLD ikke krever adgang til at data reguleres av domstolen eller et uavhengig forvaltningsorgan som kan sikre at dataene ikke benyttes til annet enn det som er strengt tatt nødvendig, sett i lys av formålet dataene er samlet inn for.

Vel, det gjør vi i Norge. Vi har nettopp tatt på alvor at vi var sterkt kritisk til at det var for lite personvernregler rundt det direktivet EU fastsatte. Derfor har vi fastsatt noen av de strengeste vilkårene på disse områdene. Så er det enkelte andre områder av dommen som vi ikke har gjort endringer på – som vi ikke har fulgt opp, og som gjør at vi bør gjøre det. For eksempel er det grupper med såkalt konfidensialitetssamtaler som vi ikke har laget særskilte barrierer for at man kan få tilgang til. Det er et interessant og viktig tema å se på når vi skal gå videre.

Denne raljeringen fra Lysbakken tror jeg faktisk ikke stemmer hvis man måler norsk gjennomføring med det som ligger i direktivet.

Presidenten: Rasmus Hansson – til oppfølgingsspørsmål.

Rasmus Hansson (MDG) [10:34:52]: Jeg setter pris på at statsministeren bekrefter at hun vil vurdere konsekvensene av EU-domstolens avgjørelse med tanke på innføringen av datalagringsdirektivet i Norge, men vi er også enig med SV i at konsekvensene i første omgang burde vært stans i innføringen. Siden datalagringsdirektivet ble vedtatt, har vi fått en del massive eksempler på hva den typen overvåkning og datalagring kan og vil føre til.

I en høring i Europarådet reiste Edward Snowden nettopp forslaget om en internasjonal konvensjon for å regulere internasjonal elektronisk overvåkning og datalagring. Spørsmålet til statsministeren er: Hva gjør regjeringen nå for å fremme internasjonalt samarbeid for å beskytte borgerne mot denne typen overvåkning?

Statsminister Erna Solberg [10:35:51]: Jeg mener at det er et interessant tema fordi det i så fall må være en konvensjon som tar vare på personligheten til dem som har opplysninger og data om kommunikasjon, men også personvernet til dem som er ofre for kriminalitet. Det er en avveining mellom personvernet i disse sakene. Vi har også noen massive eksempler på at vi ikke har kunnet etterforske grov kriminalitet. Den største pedofileringen – med utgangspunkt i 2011 – ble belyst og gikk til doms i flere land. Nesten 300 norske IP-adresser var registrert. Dataene var ikke lagret. Dette var snakk om overgrep mot små barn. Vi kunne ikke straffefølge, vi hadde ikke mulighet til å få

tak i de dataene. Jeg minner om at i Stortingets høring var PST-sjefen klar og tydelig på at i arbeidet mot terroranslag, i arbeidet for bedre beredskap, er det nettopp denne typen opplysninger. Det er også personvern. Det er ikke bare personvern å passe på at ikke dataene dine kan etterforskes av politiet, det er også personvern å passe på at folk har trygghet i hverdagen.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:37:12]: Vi har nå en regjering som har et svar på nesten alle utfordringer. Har vi et problem i en offentlig virksomhet, er svaret: Det må bli større, vi må slå ting sammen – om det er politi, om det er høyskole, eller om det er kommunestruktur. Svaret er større enheter.

Et av de områdene der jeg har hatt mange debatter med Høyre, er når det gjelder kommunestruktur. Hvis vi går noen år tilbake i tid, var hovedbegrunnelsen for å slå sammen kommuner å spare penger. Men så tenkte man: Nei, det taper vi valget på, vi skal snakke om mennesker og ikke milliarder. Så sluttet man å snakke om det.

Så var hovedbegrunnelsen: Jo, tjenestene i de små kommunene er så dårlige, det er så utrolig dårlige tjenester. Så kom den store innbyggerundersøkelsen til staten som viste at folk var mest fornøyd med tjenestene i de små kommunene, spesielt innen pleie og omsorg, og de største utfordringene var i de store kommunene – hm!

Hva var neste runde? Jo, da var det internasjonale selskap, og så var det barnevern. La meg ta barnevern først: Barnevernet i små kommuner er så dårlig – vi må slå sammen fordi barnevernet er så dårlig der. Så viser en rapport fra Deloitte at det faktisk var bedre fagutdanning og mer tiltak i små kommuner enn i store.

I forrige uke var det IKS som var den store begrunnelsen: Samarbeid mellom kommuner er et kjempeproblem, derfor må vi slå sammen kommuner. Men der er det også en forunderlig liten detalj, og det er at det er flere internasjonale selskap mellom store kommuner enn mellom små. Svaret er uansett kommunesammenslåing. Jeg har skjønt at svaret Høyre gir, uansett problem, er kommunesammenslåing. Den 5. mars åpnet Jan Tore Sanner her i salen opp for å bruke tvang.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Står Jan Tore Sanner på regjeringens linje i det spørsmålet?

Statsminister Erna Solberg [10:39:21]: Jeg kjenner meg ikke igjen i beskrivelsen som gis av representanten Slagsvold Vedum. Jeg mener at det er en litt overfladisk behandling av et spørsmål som dreier seg om psykisk syke skal få et godt tilbud, om barnevernsbarn skal få et godt tilbud, om de svakeste gruppene – de som trenger det offentlige mest – faktisk skal møte faglig kompetanse. Det er rett og slett ganske logisk at det i mange små kommuner nesten ikke er mulig å ha den bredden av kompetanse som du trenger for å gi et faglig og kvalitativt godt tilbud til innbyggerne. Det mener jeg er viktig. I tillegg er det mange viktige, store oppgaver som krever en viss masse av personer.

Så er det klart at det finnes mange gode interkommu-

nale løsninger for å følge opp, f.eks. i barnevernet. Jeg har skrytt av mange av de interkommunale løsningene, men over tid er de sårbare for at noen f.eks. vil trekke seg ut, si at de ikke vil være med i det samarbeidet fremover.

Vårt svar er ikke større enheter, men det å sette tydelige krav til kvaliteten som skal leveres, og til kunnskapen og kompetansen. Jeg tror faktisk at det betyr noe at mennesker er kompetente og har fagutdannelse for å levere gode tjenester til de svakeste. Men jeg mener at den rapporten som ekspertutvalget nå har fremlagt, viser oss at det er en kritisk masse for at vi skal få dette til.

Da er vårt svar enkelt og greit: Det er ikke tvang som er løsningen på dette – det er å ta et bredt politisk ansvar i Norge for både lokalt og sentralt å ta den debatten om det ikke er på tide at vi nå ser at kommunegrensene ikke skal være til hinder for at de svakeste innbyggerne i vårt samfunn faktisk skal få gode nok tjenester, at de skal møte folk med god nok faglig kompetanse for å gjøre det.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:41:11]: Jeg synes nesten det er forunderlig at statsministeren igjen velger å skyve barnevernsbarna foran seg.

Når man ser på den store rapporten som Deloitte har gjort om barnevern i Norge, konkluderer den med det motsatte av det statsministeren nå sier. Den konkluderer med at det er best fagutdanning, flest tiltak og best oppfølging i de små kommunene. Hvis det er barnevern man er opptatt av, bør man gå inn i barnevernet og diskutere menneskene, og ikke strukturene. Nå setter Erna Solberg i gang en enorm prosess og diskuterer struktur, men glemmer menneskene.

Jeg vil gjenta spørsmålet mitt, som statsministeren ikke svarte på: Er det frivillighetsprinsippet som skal ligge til grunn, eller deler statsministeren Jan Tore Sanners ønske om at man også kan bruke tvang hvis det er nødvendig?

Statsminister Erna Solberg [10:42:02]: Utgangspunktet for regjeringen er frivillighet. Så har vi sagt at begrenset tvangsmulighet, f.eks. i en situasjon hvor flere kommuner har diskutert kommunesammenslåing og det er et bredt flertall i mange, men ikke nødvendigvis i én, er en mulighet – det må være mulig å få en gjennomskjæring fra landets nasjonalforsamling for å få det til. Det er en tvang som jeg mener er riktig. Da tar du hensyn til den brede folkeviljen, men du lar ikke hver enkelt kommune være den som i en sånn sammenheng bremser endringene for å få til gode løsninger.

Men utgangspunktet er ikke å starte med tvang. Utgangspunktet er å starte med vårt ansvar for å levere gode tjenester. Vi har et ansvar for, når vi f.eks. skal flytte tilbake enda flere psykisk syke klienter som er ferdige med behandlingen, men som trenger omsorg, oppfølging og støtte i mange år fremover, å sørge for at de skal møte en kompetent bemanning. Hvis du har 1 000 innbyggere i en kommune, er det vanskelig å sørge for det – hvis du plutselig får det.

En av grunnene til at vi har laget en egen ordning for toppfinansiering av tunge brukere, som vi gjorde da jeg var kommunalminister, er jo nettopp kommunestrukturen i Norge, fordi det kan være så tilfeldig når en liten kommu-

ne får en tungt multifunksjonshemmet. Det viser jo at vi lapper på et system som ikke fungerer.

Presidenten: Geir Pollestad – til oppfølgingsspørsmål

Geir Pollestad (Sp) [10:43:25]: Vi har fått med oss at regjeringen vil ha færre kommuner. Et av de mest interessante spørsmålene da er graden av tvang som kan bli aktuell for å få dette til. Statsråd Sanner har i Stortinget brukt som eksempel – og det er gjentatt av statsministeren nå – at om tre av fire kommuner sier ja, kan en være villig til å bruke tvang mot den siste, uvillige.

Jeg vil spørre: I en tenkt situasjon der fem, seks eller ti små nabokommuner i en region vender tommelen ned for regjeringens sammenslåingsreform, vil en ønske å bruke tvang, eller vil en respektere det lokale ønsket til kommunene i denne regionen? Er tvangsbruken som regjeringen ser for seg, begrenset til å gjelde eksempelet til Sanner?

Statsminister Erna Solberg [10:44:20]: Regjeringen har ikke brukt mye tid på å diskutere spørsmålet om tvang eller ikke tvang. Vårt utgangspunkt er at vi nå skal starte en debatt som baserer seg på frivillighet. Derfor snakker vi ikke om hva denne salen til slutt skal gjøre. Det blir opp til denne salen, hvis det kommer saker på et eller annet tidspunkt. Det er langt frem.

Først skal vi starte debatten om hvorfor vi trenger et annet administrativt nivå på kommunenivået i dag – hvilket innhold og hvilke tjenester – ikke hvordan vi skal tvinge motvillige krefter til å være med på det. Det mener vi er et sidespor som kommer i slutten av en sånn fase, som det er opp til Stortinget å ta stilling til.

Vårt fokus er prosessen for diskusjon. Min opplevelse er jo, både når vi ser på KS' vedtak og når vi ser på diskusjonen ute, at denne diskusjonen er levende, fordi man ønsker å se på andre måter å organisere seg på, og bli større enheter, nettopp av hensyn til de svakeste.

Presidenten: Trond Giske – til oppfølgingsspørsmål.

Trond Giske (A) [10:45:19]: Det er helt avgjørende at det er tjenestene for innbyggerne som er styrende for hvordan vi organiserer velferdsstaten vår. Det må være utgangspunktet også for diskusjonen om kommunestruktur og om forvaltningsnivå. Til sjuende og sist handler det jo om at kommunene er effektivt organisert, men ikke minst at vi har prioritert å bruke pengene våre på velferd istedenfor andre ting, og ikke setter f.eks. skattekutt først.

For et par måneder siden gikk en av Høyres representanter ut og mente at vi kunne ha forsøksordninger hvor kommunene også overtok ansvaret for videregående skole. Det betyr at noen kommuner som er store nok – de aller største bykommunene – vil kunne få ansvaret for videregående skoler, mens andre kommuner som ikke har befolkningsgrunnlag for det, rett og slett ikke vil ha noen innflytelse over det videregående skoletilbudet for sine innbyggere.

Er det, etter statsministerens syn, riktig måte å tilnærme seg gode tjenester for folk på, eller skaper det bare enda

større problemer med en effektiv og kvalitetsmessig god tilbudsstruktur for folk?

Statsminister Erna Solberg [10:46:23]: Dette er jo et område hvor vi har hatt flere såkalte oppgavedifferensierede forsøk. Vi hadde et sånt forsøk i Båtsfjord. Evalueringen av det var veldig bra. Båtsfjord kommune fikk drive videregående skole. Det medførte mindre frafall. Det medførte også at miljøet hadde flere ungdomsledere til stede. Det er altså eksempler på at dette har fungert godt. Dette er en liten distriktskommune i Finnmark, ikke en stor, sentral kommune.

Vi hadde også den gangen tanken om at vi skulle gjennomføre et sånt forsøk i Asker og Bærum. Utfordringen der lå i at når du har økende befolkningsvekst et sted og har forsøk der du må bygge ut nye skoler, er det ganske vanskelig å få til.

Jeg mener at sånne forsøk kunne vært interessante også for å få noen pedagogiske erfaringer basert på samarbeid om ungdomsskole og videregående skole, men regjeringen har ikke tatt stilling til om vi skal godkjenne det, og har til dags dato ikke noe program for at vi skal ha differensieringsforsøk innenfor videregående skole.

Presidenten: Geir S. Toskedal – til oppfølgingsspørsmål.

Geir S. Toskedal (KrF) [10:47:35]: Det virker som at det er en bred forståelse for at en kommunereform er nyttig. Derfor er det viktig å få til en god motivasjon for dette for å få til en god, frivillig ordning. Reformen skal jo være på lang sikt.

Nå vet vi at vi skal i gang med oppgavefordeling, og i første runde finne oppgaver fra stat, departement, direktorat og fylkesmenn. Men så er det oppstått en usikkerhet om fylkeskommunen, fordi det vil påvirke hva som er en god og rett størrelse for de nye kommunene. En usikkerhet her kan føre til manglende motivasjon, og manglende motivasjon gir mindre frivillighet, og dermed kan vi risikere at reformen blir mindre vellykket.

Hva tenker statsministeren om at det tredje folkevalgte nivå ikke er tatt inn i mandatet til ekspertutvalget, eller så langt løftet fram som en avgjørende faktor for en vellykket kommunereform?

Statsminister Erna Solberg [10:48:32]: Jeg har oppfattet et veldig tydelig signal fra flere partier på Stortinget om at vi ikke skulle ta inn det tredje forvaltningsnivået – eller det andre, hvis du teller nedenfra og opp – i denne vurderingen. De to regjeringspartiene har et klart og tydelig synspunkt på det, men de øvrige partiene har jo ønsket å opprettholde et fylkeskommunalt, et regionalt, forvaltningsnivå. Derfor har regjeringens strategi vært å lytte til de signaler vi har fått fra det øvrige storting, om at vi ikke skal dra det inn i spørsmålet om kommunestruktur. Hvis det er sånn at det er helt andre signaler nå, blir det interessant å få dem med seg. Da kan vi kanskje konsultere om det.

Det er klart at det ikke er noe i veien for at regjeringen

gjærne diskuterer hvor mange forvaltningsnivåer vi skal ha. Men jeg tror at vi skal gå igjennom kommunestrukturen basert på de oppgavene de har i dag og de oppgavene vi ser i fremtiden. Så må vi se om vi da har et behov for et forvaltningsnivå til i ettertid.

Jeg vil bare si at jeg hører nye signaler nå, som er litt annerledes enn dem jeg har fått før.

Presidenten: Ketil Kjenseth – til oppfølgingsspørsmål.

Ketil Kjenseth (V) [10:49:54]: Runden med kommunesammenslåinger i 1964 og innføringa av fylkeskommunalt nivå må i et historisk lys ses på som trinn 1 og trinn 2 i en strukturendring av lokaldemokratiet i Norge og en tilpasning til økt folketall, nye bosettingsmønstre og økt samferdsel. Trinn 3 gjenstår imidlertid – 50 år etter første trinn. Nesten halvparten av kommunene fra før 1964 er ikke omstrukturert. KOSTRA-tall fra 2007 viser at de kommunene som ble slått sammen, brukte 1,3 mrd. kr mindre på administrasjon, og de fikk i tillegg 2,9 mrd. kr mindre i frie inntekter, altså en forskjell på 4,2 mrd. kr årlig – all utjevning og kompensasjon skrelt vekk.

Et tvangssammenslått mindretall av kommuner pålegges av oss som storting og regjering mindre frihet og stadig større stordriftsfordeler. Det er en debatt som Senterpartiet overser. Staten kan la være å kreve gevinst og sammenslåing etter tolv år, og vi kan legge midler i regionale næringshager i potten – for å peke på noen gulrøtter. Når kommer gulrøttene inn i debatten om frivillig sammenslåing?

Statsminister Erna Solberg [10:51:10]: Regjeringen har allerede signalisert at det kommer en bred diskusjon om dette i forbindelse med kommuneproposisjonen, som kommer til Stortinget i mai. Da kommer de prinsippene og de spørsmålene som er tatt opp i ekspertutvalget, til behandling i Stortinget. Også spørsmålet om eventuelle kompensasjonsordninger og annet vil være belyst i den sammenheng. Jeg kan ikke si noe mer om innholdet, men det kommer til Stortinget til en foreløpig diskusjon. Så ønsker jeg at kommunene skal ha noen rammer å forholde seg til når diskusjonene starter.

Jeg har igjen lyst til å si at det er ingen tvil om at inntektssystemet i dag er en barriere for sammenslåing for en del mindre kommuner, og de er blitt sterkere de senere årene. Samtidig er det slik at geografien i Norge gjør at det er naturlig at noen kommuner er små. Vi må også ta med oss i denne diskusjonen at det er ikke bare å tro at en kan snu på noen punkt i inntektssystemet og sulte kommuner til å slå seg sammen. Det er ikke regjeringens strategi – og det kommer ikke til å være regjeringens strategi.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Iselin Nybø (V) [10:52:17]: Jeg vil fortsette å følge opp det med datalagringsdirektivet, for jeg er skuffet når statsministeren får det til å høres ut som at direktivet skal innføres nesten uansett, selv om vi nå har en dom som slår

fast at det er i strid med våre grunnleggende menneskerettigheter.

Venstre har hele veien vært imot datalagringsdirektivet, og at dette skulle implementeres i norsk rett. Datalagringsdirektivet er svært inngripende overfor enkeltindivider og medfører en massiv overvåking av uskyldige menneskers korrespondanse. Det krenker vår rett til privatliv. Vi som har rent mel i posen, vil ikke vise melet vårt hele veien.

Nå har EU-domstolen avsagt en dom der det går klart fram at dette direktivet er ulovlig. Dommen konkluderer med at direktivet innebærer et meget omfattende og særlig alvorlig inngrep i den grunnleggende retten til respekt for privatliv og til beskyttelse av personopplysninger, uten at dette inngrepet er begrenset til det strengt nødvendige. Dette kan, slik Venstre ser det, ikke bety annet enn at Stortinget, mot bl.a. Venstres stemmer, har vedtatt en lov eller vedtatt å implementere et direktiv som krenker grunnleggende rettigheter.

Jeg ønsker å snakke litt om innholdet i dommen. Ett av hovedargumentene i denne dommen er at direktivet tillater lagring av samtlige enkeltpersoners elektroniske kommunikasjon, uten at det tas sikte på å begrense overvåkingen for å hindre grov kriminalitet, som er direktivets formål. Hvordan ser statsministeren for seg at vi skal kunne avgrense overvåkingen til kun å gjelde de tilfellene der man mistenker grov kriminalitet?

Statsminister Erna Solberg [10:54:17]: La meg først begynne med å si at jeg ikke har sagt det spørren innledningsvis sa, at det betyr at direktivet skal gjennomføres uansett. Jeg har sagt at vi skal bruke tid til å gå igjennom spørsmålet. Direktivet kommer ikke til å bli gjennomført, men spørsmålet er hvilken nasjonal lovgivning vi skal ha på området som sikrer lagring av viktige data i fremtiden, avveid mot personvern hensynene – slik at det er slått fast.

Så er det selvfølgelig et dilemma i den dommen. Det er at dommen problematiserer det som det er helt riktig å problematisere, at i lagringsfasen er det ikke noen kvalifiserte krav til hva en lagrer. Det er relativt naturlig, det har jeg lyst til å si. Du har ikke i den fasen du lagrer, mistanke til enkeltpersoner. Det er nemlig ikke noe problem. Har du mistanke, kan du drive ettersporing av de personene. Men lagringen er i tilfeller der en i kriminalitetsetterforskningen i ettertid eller i hendelser etterpå skal gå tilbake og se på data som har vært rundt hendelsestidspunktet, eller se på trafikk som f.eks. i pedofilisaker dreier seg om hvem som faktisk har mottatt, tatt ned og sett på disse bildene, sett på disse videoene, kanskje også laget disse videoene med grove overgrep på barn. Da må en faktisk på et tidspunkt lagre dette før en har en klar og tydelig mistanke. Det er et dilemma som vi i Norge har løst ved at vi har veldig strenge vilkår for hvordan man skal behandle dette, hvilke sikringsmekanismer det er rundt dataene som samles, og at det skal være domstolsbehandling for å hente ut opplysningene når politiet skal ha dem. Vi har altså lagt inn mistankebiten der.

Det er et av de dilemmaene i loven som vi er nødt til å se på, for det er klart at hvis en ikke skal kunne lagre f.eks. IP-adresser i tråd med denne dommen, vil heller ikke det, som

også Venstre faktisk åpnet for i forrige runde av behandlingen, rammes av denne loven, hvis en skal gå helt bokstavelig inn i den og si at en ikke kan lagre noe før en har en mistanke. I dag lagrer vi i tre uker. Det er nesten ubrukelig for politiet i viktige kriminalsaker som skal etterforskes.

Iselin Nybø (V) [10:56:24]: Det er helt riktig, som statsministeren sier, at det er noen av de dilemmaene som dommen tar for seg. Slik datalagringsdirektivet er utformet i dag, tilfredsstillende det ikke dette såkalte proporsjonalitetsprinsippet – man overvåker altså mye mer enn det man egentlig sitter igjen med av nytte i ettertid. Og jeg er enig med statsministeren i at det er et dilemma. Venstre mener derfor at vi ikke skal innføre direktivet, nettopp fordi vi overvåker massivt alle innbyggerne våre, og det står ikke i forhold til det som vi får igjen, det som kommer ut på den andre siden. Jeg må si at jeg ikke hørte helt om statsministeren hadde noen alternative måter å oppfylle proporsjonalitetsprinsippet på. Hvis hun har det, vil jeg gjerne høre om det.

Så vil jeg gjerne høre hva hun ser for seg av kostnader hvis vi skal begynne å differensiere for å få regelverket vårt i tråd med det som EU-domstolen nå legger til grunn.

Statsminister Erna Solberg [10:57:29]: Det er veldig viktig å skille mellom datalagringsdirektivet og nasjonal lovgivning rundt dette. Det blir ikke slik at vi skal implementere et direktiv som ikke lenger eksisterer, for nå eksisterer det ikke; det er ikke gyldig. Spørsmålet er hva slags nasjonal lovgivning vi skal ha fremover, og om vi skal beholde den lovgivningen som vi laget for å kunne implementere direktivet, men også fordi vi mener at det er nasjonale behov for faktisk å slå ned på alvorlig og grov kriminalitet, eller om denne dommen skal ha implikasjoner for det vi har lagt inn. Det er det vi kommer til å vurdere.

Så er det slik at det dilemmaet jeg beskrev, kommer til å eksistere hele veien, og det må vi ta. Vi kommer ikke til å kunne etterforske alvorlige pedofilisaker av den typen som vi nå har internasjonalt samarbeid om, uten at vi har lagret en del data på forhånd. Hvis en bare skal følge de som er mistenkt, vil det være en helt annen type etterforskningsmetoder som i så fall må brukes. Det betyr at vi har lite å ta ut av det som blir nettbasert etterforskningsarbeid.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Trine Skei Grande.

Trine Skei Grande (V) [10:58:42]: Først vil jeg bare følge opp dette.

Cecilia Malmström, som er ansvarlig for dette i EU i dag, sa i går at det ikke fins noe datalagringsdirektiv, og vi må vurdere hva som skal komme i stedet – antakeligvis blir det ingenting.

Jeg brukte morgentimene til å bla igjennom debatten fra 4. april 2011. Da var den fremste våpendrageren – sammen med daværende statsminister – utenriksminister Jonas Gahr Støre, som argumenterte med at grunnen til at vi måtte innføre dette, var at Norge ikke skulle bli et fristed

for kriminalitet når hele EU gjennomfører et direktiv. Nå vil ikke EU gjennomføre det direktivet, og det som er det stadig tilbakevendende spørsmålet, er: Når det ikke fins et EU-direktiv, når det ikke er sjanse for at Norge blir noe fri-sted for kriminalitet, slik som kollegaen til statsministeren sa i den saken, er det ikke da på tide å si at nå skroter vi alt dette, så begynner vi på nytt, og så lager vi et norsk regelverk ut fra norske forutsetninger, ut fra norske prinsipper og ut fra norske tolkninger av menneskerettighetene?

Statsminister Erna Solberg [10:59:50]: Jeg er glad for at representanten Skei Grande anerkjenner at det er behov for et nasjonalt norsk regelverk for dette, at vi må ha et regelverk som passer på de dataene som faktisk av ulike grunner lagres, og at politiet sannsynligvis har behov for at noen data lagres. Det har vi i hvert fall vært enige om tidligere.

Som jeg nettopp sa: Direktivet eksisterer ikke, så vi skal ikke implementere noe direktiv. Hvis hun leser igjen- nom mitt innlegg og ikke bare Jonas Gahr Støres innlegg i denne debatten, vil representanten Skei Grande se at jeg la vekt på at dette først og fremst var nasjonal lovgivning, fordi vi har behov for å sørge for at vi har virkemidler for å bekjempe grov kriminalitet i Norge.

Nå har jeg sagt at vi skal gå igjennom dommen som er kommet. Vi vet at noen av de påpekningene de har, har vi oppfylt gjennom de reglene vi har laget i Norge, andre har vi ikke oppfylt.

Så må vi komme tilbake med et grunnlag. Jeg kan ikke konkludere med hva det grunnlaget skal være, nå.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings- spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:01:03]: Vi er enige om, alle sammen, at vi trenger et nasjonalt regelverk. Som statsministeren gjentatte ganger har sagt og pekt på, har vi et regelverk i dag som vil bidra til å ta ganske mye grov krimi- nalsitet. Så det er ikke slik at vi lever i et vakuum i dag, verken nasjonalt eller internasjonalt. Hovedpoenget må jo være å målrette regelverket sånn at man kan ta den grove kriminaliteten – som er ønskelig – uten at en overvåker alle sammen.

Jeg har sittet og tenkt litt – jeg har hørt svarene fra statsministeren, og egentlig så opplever jeg at statsminis- teren nesten beklager dommen. Siden vi gjorde vedtaket i Stortinget, har vi hatt historien om Snowden, som har av- slørt – ja, kanskje ulovlig – overvåking, og vi har nå sett en EU-domstol som dømmer lovgivinga for å være i strid med grunnleggende rettigheter. Er det riktig å forstå stats- ministeren dit hen at hun beklager at domstolene påpekte at dette er brudd på grunnleggende rettigheter?

Statsminister Erna Solberg [11:02:03]: Det er ikke noe grunnlag for å komme til den konklusjonen. Jeg mener at datalagringsdirektivet, noe jeg også ga tydelig uttrykk for i debatten som foregikk for tre år siden, er veldig om- fangsrikt, og at det er problematiske sider ved det. Der- for la vi oss også på minimumsløsninger i implementerin-

gen. Vi ser også av enkelte av de påstandene som er lagt ned i dommen, altså de beslutningene som er gjort i dom- men, at de påpeker nettopp noen av de lovtomme rommene for å regulere innsamlingen av data som noe av det sterkt bekymringsfulle.

Det ligger et dilemma i det spørsmålet som vi hadde oppe tidligere i denne runden, nemlig om når mistanken skal være – før man lagrer, eller etter. Men jeg vil si at vi har ikke tilfredsstillende datalagringsregler i dag. Jeg min- ner om at Datatilsynet ga en beskjed i 2009 om at man ikke skulle lagre annet enn for kommersielle hensyn i mer enn tre uker. Det er ikke tilstrekkelig for å slå ned på de viktige områdene som politiet har behov for. Jeg oppfattet faktisk debatten i 2011 slik at nesten hele Stortinget mente at det bør være lengre lagringstid enn det er etter dagens regler.

Presidenten: Geir Pollestad – til oppfølgings spørsmål.

Geir Pollestad (Sp) [11:03:20]: Det er svært godt nytt at statsministeren bekrefter at det ikke eksisterer et data- lagringsdirektiv å implementere i norsk rett lenger. Det er en stor nyhet vi har fått i dag.

I tilknytning til innføringen av direktivet og diskusjo- nen som var i 2011, lå det en avtale mellom Arbeiderpar- tiet og Høyre. Den var direkte knyttet til innføringen av di- rektivet. Når det ikke finnes noe direktiv å innføre, kan det vel neppe heller finnes en avtale mellom Arbeiderpartiet og Høyre i saken. Det er også svært godt nytt.

Jeg er enig med statsministeren i at det trengs et na- sjonalt regelverk om lagring. Mitt spørsmål er: Når det ar- beidet nå skal settes i gang, vil det skje på fritt grunnlag, eller vil en være tvunget til å oppfylle den avtalen som foreligger mellom Høyre og Arbeiderpartiet, og som altså er knyttet til et direktiv som ifølge statsministeren ikke eksisterer?

Statsminister Erna Solberg [11:04:23]: Som i vanli- ge avtaler mellom folk er det avtalepartene som definerer om det finnes en avtale, eller om grunnlaget for avtalen er vekke, ikke de som var imot at man skulle inngå en sånn avtale, og stå på siden og utenfor. Så det forholdet tror jeg Høyre og Arbeiderpartiet skal definere, ikke Senterpartiet, i denne sammenhengen.

Så til spørsmålet om man skal begynne på helt nytt grunnlag. Dette er blant de tingene vi skal vurdere når vi går igjennom saken. Vi skal sørge for at vi har mu- ligheten til kriminalitetsbekjempelse, vi skal sørge for at vi har muligheten til at alvorlig kriminalitet kan forhind- res, at den kan etterforskes, og at personvernet til offe- ret også tas vare på, innenfor veldig klare grenser, for at det ikke skal være personvernproblemer knyttet til folk for øvrig.

Det er dessverre sånn at skal man nå noe av den mest alvorlige kriminaliteten, må man av og til også hente inn opplysninger som dreier seg om folk som ikke har gjort noe galt. Det er en av de belastningene vi i et samfunn av og til må ta, etter min mening, for at vi skal kunne slå ned på alvorlig kriminalitet som kan ramme oss og våre nærmeste.

Presidenten: Audun Lysbakken – til oppfølgings-spørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [11:05:40]: Vi har nå hørt en rekke spørsmål om datalagringsdirektivet, og jeg må si at jeg er enig med representanten Ropstad i at statsministeren i grunnen framstår som såre fornøyd med det vedtaket Høyre og Arbeiderpartiet gjorde for tre år siden, og ikke ser noen grunn til selvkritikk. Det må jeg si vitner om en statsminister som fortsatt undervurderer alvor i denne saken. Derfor ville det være nyttig for Stortinget, tror jeg, om vi kunne få litt klarere svar enn vi har fått til nå om hva slags prosess statsministeren ser for seg. For det er jo gammelt nytt at regjeringen skulle gjennomgå direktivet, eller som vi nå sier, avtalen mellom Høyre og Arbeiderpartiet, etter EU-domstolens avgjørelse.

Det store spørsmålet er om det er en gjennomgang som bare har til hensikt å flikke på en inngått avtale, eller om det er aktuelt å skrinlegge denne avtalen. Derfor vil jeg gjerne be statsministeren bekrefte eller avkrefte om det er uaktuelt å begynne denne prosessen fra begynnelsen av, og skrinlegge den avtalen som ligger.

Statsminister Erna Solberg [11:06:51]: Dommen kom i går. Vi bruker tid på å gjennomgå hvilke implikasjoner den har for norsk lovgivning og for de vedtakene som er fattet. Vi kommer tilbake igjen til Stortinget på et tidspunkt med en klargjøring av det. Vi skulle også komme tilbake til hvordan vi skulle gjennomføre neste trinn, bl.a. Hvis vi skulle gjennomført lagringsplikten fra 1. juli, måtte vi også ha kommet til Stortinget med bevilgningsforslag knyttet til det.

Jeg skjønner at det er stor utålmodighet, men den utålmodigheten får man ha med seg inn i påsken – vi kommer til å bruke tid på å gå igjennom premissene. Det er mulig at jeg høres ut som jeg synes at avtalen vi gjorde, var god. Ja, jeg synes avtalen vi gjorde, var god. Jeg mener at den avtalen avveide hensynet til personvernet og hensynet til å sørge for kriminalitetsbekjempelse godt, men det er enkelt-elementer i avtalen og måten vi gjennomfører dette på, som jeg mener vi skal se på på nytt, bl.a. fordi det nå er snakk om et nasjonalt lovverk, som jeg nå også forstår fra denne salens spørsmål at alle er enige om at vi skal ha. Det synes jeg er en viktig avklaring i dag.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [11:08:07]: I nyttårstalen sin kunne statsministeren fortelle oss at kunnskap er den nye oljen. I disse dager får vi ny kunnskap om hvor fort olje-økonomien må bygges ned. FNs klimapanel la forrige mandag fram en rapport som er skremmende lesning, som viser hvor alvorlig situasjonen nå er for verden, og hvor viktig det er med rask handling. Vi har også fått lekkasjer, bl.a. gjengitt i Aftenposten i helgen, om den rapporten som kommer fra klimapanelet nå på søndag. Den slår ifølge disse lekkasjene fast at så mye som tre fjerdedeler av verdens kjente fossile energiresurser og minst halvparten – sannsynligvis vesentlig mer – av olje- og gassressur-

sene må bli værende i bakken eller under havet om vi skal unngå farlige klimaendringer. Forskerne har aldri vært så sikre på at utslippene må dramatisk ned dramatisk fort. I denne situasjonen har vi en regjering i Norge som gir full gass for å utvinne mer fossil energi. I går sa olje- og energiministeren til NTB:

«På spørsmålet om det er en viktig del av jobben til en norsk olje- og energiminister å legge til rette for at mest mulig av de økonomisk drivverdige ressursene kommer opp, er svaret definitivt ja.»

Om mesteparten av de fossile energiresursene i verden skal forbli under bakken eller havet, må det være helt utenkelig at ett oljeland – tilfeldigvis vårt – skal få mulighet til å utvinne alle sine ressurser. Det å sette som mål at mest mulig norsk olje og gass skal brennes, er det samme som å si at vi ikke tar klimapanelet på alvor. Derfor vil jeg gjerne spørre statsministeren om det virkelig er regjeringens politikk at mest mulig norsk olje skal utvinnes.

Statsminister Erna Solberg [11:10:15]: Jeg mener at norsk olje- og gassvirksomhet er viktig for Norge og faktisk også for verden. Særlig gassvirksomheten vil på mellomlang sikt være en del av det som kan bidra til mindre utslipp i Europa, fordi det kan være med og fylle de kapasitetene man trenger for å stabilisere opp mot de dagene det ikke blåser nok, eller er nok sol, og hvor man trenger annen kapasitet for å fylle energimarkedene i Europa.

Den største utfordringen vi har med det, er at alternativet til gass kommer til å være kull, som gir betydelig større utslipp. Derfor mener jeg at det viktigste er at vi bekjemper utslippene, ikke hvor man produserer, men hvor man forbruker, og at man har en god politikk internasjonalt for å få det til. Det er derfor jeg mener det fortsatt er viktig at vi utvinner våre olje- og gassressurser i Norge, for alternativet er ikke at alle andre lar være å gjøre det. Alternativet er at noen andre, som har enda større utslipp, fyller de områdene.

Så er vi opptatt av at vi skal lage forpliktende avtaler fremover internasjonalt. I en forpliktende avtale må vi også kunne diskutere f.eks. hvor mye vi skal produsere i fremtiden, men for øyeblikket er det ingen indikasjoner på at det er der vi kommer til å komme med internasjonale tiltak. Derfor er vi opptatt av målrettet å sørge for at forbruket av energi i Norge og utslippene av klimagasser i Norge kommer i betydelig bedre balanse med hensyn til å nå de utslippsforpliktelsene vi har.

Audun Lysbakken (SV) [11:11:55]: Jeg tolker i grunnen det som et ja. Da vil jeg si at det er en umulig posisjon, for alle statsministre i verdens oljeland vil si det samme, mens det klimapanelet peker på, er at selv om vi skulle stanse all forbrenning av kull, må halvparten av verdens olje- og gassressurser ligge under bakken. Det går ikke i hop med det statsministeren nettopp sa. Vi har også en olje- og energiminister som svarer definitivt ja på om han vil jobbe for å utvinne mest mulig olje, men som nå har vært i Stortinget flere ganger, senest forrige uke, og nektet å svare på om det er hans jobb og regjeringens mål å redusere utslippene fra oljesektoren. Miljødirektoratet har

nettopp vist at skal vi nå klimamålene innen 2020, må oljebransjen ta omtrent 2 millioner tonn av de utslippskuttene. Derfor har jeg lyst til å spørre statsministeren, som nå har svart ja på mitt ene spørsmål, om hun kan svare på et annet spørsmål, som Tord Lien ikke har villet svare på: Er det statsministerens mål at utslippene fra olje- og gasssektoren skal være lavere i 2020 enn i dag?

Statsminister Erna Solberg [11:13:03]: Det er slik at vårt mål er at vi skal ha lavere utslipp fra olje- og gassvirksomheten. Om vi klarer det til 2020, er jeg ikke helt sikker på i dag, men over tid skal vi ha lavere utslipp. Det viktigste virkemidlet vi har for det, er kombinasjonen mellom CO₂-avgiften og kvoteprisen. Jeg har gitt offentlig uttrykk for mange ganger, og jeg mener det, at vi burde hatt høyere kvotepris i det europeiske kvotesystemet. Det er egentlig det som er navet i veldig mye av miljøpolitikken i Europa, og så lenge den kvoteprisen er for lav, er det en utfordring med hensyn til at vi ikke får utløst de teknologiske nyvinningene som vi hadde håpet på og ønsket for å få til reduserte utslipp. Derfor er vi også fra regjeringens side opptatt av at vi over tid skal kunne innskrenke kvotene, altså i systemet, slik at vi får høyere pris og mer effekt. For olje- og gassvirksomheten har vi det særtrekket i Norge at vi også har en CO₂-avgift, ikke bare kvoteprisen, som er effektiv og har virket, og som ble innført av en borgerlig regjering i 1990.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Heikki Eidsvoll Holmås.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:14:21]: La meg få begynne med å spørre: Hvis det er sånn som statsministeren sier, hvorfor i all verden har ikke regjeringen foreslått en raskere nedtrapping av tildelingen i kvotemarkedet, eller et høyere klimamål med større krav til klimakutt enn EUs, når regjeringen først hadde muligheten til å gi innspill til EU? Men la meg bare få understreke: Alle skjønner at det å la kull, olje og gass bli liggende, betyr tap av mulige inntekter, enten det er Tanzania som må gjøre det, USA som må gjøre det, eller Norge som må gjøre det. Derfor er spørsmålet om hvem som skal la fossile ressurser ligge, et fordelingsspørsmål, på samme måte som at hvem som skal få anledning til å slippe ut CO₂ framover, er et fordelingsspørsmål. Hvis ikke Norge, som er det landet som henter ut mest fossile ressurser per innbygger, skal la noe av oljen ligge og starte omstillingen til nullutslippssamfunnet, vil jeg spørre Solberg: Er det sånn at Erna Solberg mener at FNs klimapanel tar feil når de sier at kull, olje og gass må bli liggende, eller nekter hun for at vi må ta vår del av innsatsen?

Statsminister Erna Solberg [11:15:35]: Regjeringen er helt innstilt på at vi skal gjøre vår del av innsatsen for å redusere klimautslippene. Vi har sagt at vi skal forsterke klimaforliket. Vi kommer til å jobbe med å gå fra ord til handling – det å finne de konkrete tiltakene nå som faktisk gjør det. Vi er satt et steg tilbake med hensyn til det da det ble klart at det ikke ble rensing på Mongstad. Det er

en lang historie, som Stortinget har diskutert mye, men det gjør bl.a. at det ser vanskeligere ut å nå 2020-målene enn det som har ligget i planene så langt.

Så blir denne diskusjonen en litt teoretisk norsk diskusjon. Hvis dette hadde vært et internasjonalt spørsmål hvor alle energiproduiserende land hadde diskutert om vi nå skal redusere utvinningen vår for å sørge for dette, hadde det kanskje hatt en internasjonal effekt. Men du må altså sørge for at du får global effekt av de tiltakene du gjør. En ensidig stopp eller reduksjon i norsk olje- og gassproduksjon vil ikke ha påvirkning på klimaet. Det vil bare sørge for at de som forurenses mer, kommer til å produsere mer.

Presidenten: Eva Kristin Hansen – til oppfølgingsspørsmål.

Eva Kristin Hansen (A) [11:16:49]: Rapporten som FN la fram på mandag, var det vel, var veldig alvorlig med hensyn til hvordan situasjonen er når det gjelder klimaet – vi må få ned utslippene internasjonalt, men vi er også nødt til å gjøre ting nasjonalt. Så er det interessant at statsministeren svarer på det statsråd Tord Lien ikke ville svare på i forrige uke, om utslippene fra petroleumssektoren skal gå ned fram mot 2020. Statsministeren sier her nå at hun tror ikke man klarer å få dem ned. Da er det interessant å spørre statsministeren: Når Miljødirektoratet sier at vi må kutte med 8 millioner tonn fram mot 2020, og at minst 2 millioner tonn må tas fra petroleumssektoren, hvordan har statsministeren tenkt å gjøre dette hvis ikke også petroleumssektoren skal bidra?

Statsminister Erna Solberg [11:17:32]: Det jeg sa, var at det er vanskelig, fordi vi faktisk ikke har fått til nok god praktisk handling for å få ned disse utslippene de senere årene. Derfor er det en veldig kort tidsfrist frem til 2020. Jeg mener at utslippene fra olje- og gassvirksomheten skal ned, men jeg sier det jeg mener, at 2020 er et veldig tidlig perspektiv for å få det til, fordi investeringene nesten burde vært gjort nå hvis de faktisk skulle hatt stor effekt i 2020. Det er litt av dilemmaet. Så kommer vi til å jobbe med tiltak som bidrar til at vi reduserer utslippene. Som jeg påpekte, hovedtiltaket her er kvoter og CO₂-avgift, men i tillegg kommer vi til å være opptatt av at vi skal ha kraft fra land som et av de viktige tiltakene for dette.

Presidenten: Geir Pollestad – til oppfølgingsspørsmål.

Geir Pollestad (Sp) [11:18:32]: Klimaspørsmål og energispørsmål er på mange måter to sider av samme sak. Energi i form av fornybar energi og olje og gass vil være en nøkkel for å løse klimautfordringene framover. I svært mange debatter om disse spørsmålene viser representanter fra regjeringspartiene til den varslede energimeldingen. Mitt spørsmål er: Vil denne meldingen også omhandle spørsmål knyttet til framtidig norsk olje- og gasspolitikk?

Statsminister Erna Solberg [11:19:02]: Det er meningen at vi skal se på hele energifeltet. Det vil derfor også være områder innenfor olje- og gasspolitikken som

vil være med i dette, men det vil ikke være en helhetlig olje- og gassmelding. Men vi jobber nå med omfanget og hvor mye, og det er klart at i en energipolitisk diskusjon vil olje- og gassvirksomheten være helt nødvendig å ha med i en sånn melding. Vi har startet opp arbeidet med det, men vi har altså ikke konkludert på alt som skal være med ennå.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Hadia Tajik (A) [11:19:51]: Mitt spørsmål handlar om vald i nære relasjonar. Eg opplevde at statsministeren 8. mars løfta dette fram som eit svært viktig politikkområde, og det er eg heilt einig med statsministeren i. No er det sånn at me nærmar oss påskeferie, og det er ein del barn som gruar seg til ferietid, fordi dei veit at det betyr meir tid med foreldra, det betyr meir fyll, og det kan òg bety meir vald.

I budsjettet for 2014 la den førre regjeringa opp til at ein skulle setja av midlar til omfangsundersøking av vald mot barn. Grunnen til at det er viktig, er at det òg gjer det enklare å målretta tiltaka – ein har eit godt faktagrunnlag for dei tiltaka som skal hjelpa barn i ein svært sårbar situasjon. Den nye regjeringa valde å fjerna desse midlane, så ein då ikkje kan gjennomføra ei sånn omfangsundersøking av vald mot barn.

Eg tenkte eg berre skulle gje statsministeren moglegheit til å forklara kvifor ho på den eine sida er oppteken av familievald, men på den andre sida, når ho har moglegheita til å ta tak i det, har valt å bortprioritera midlar til nettopp dei mest sårbare barna.

Statsminister Erna Solberg [11:21:01]: Nå har jo vi prioritert mer midler til de mest sårbare barna gjennom den satsingen vi har på det som er kildene til mye av det som skaper vold, f.eks. rus. Vi har satset mer på rusomsorgen i vårt alternative budsjett, bl.a. ved at vi kjøper flere behandlingsplasser i alle helseforetakene for å sørge for at foreldrene faktisk får et tilbud. Mange av disse tilbudene er også helhetlige familietilbud.

Når man ikke gikk inn for den omfangsundersøkelsen nå, er det bl.a. fordi man vil se på mer målrettede måter å finne frem til god forskning på dette området på. Det kan godt tenkes at vi kommer tilbake igjen til noe av det, som vil avdekke det samme. En forskningsundersøkelse ville ikke bidratt til mindre vold i påsken, men behandlingsplasser hvor far eller mor er på behandling, bidrar til mindre vold i påsken.

Hadia Tajik (A) [11:21:52]: Eg takkar for svaret. Eg er glad for at statsministeren sjølvsagt òg vil ta tak i ein del av dei tinga som gjev grobotn for vald mot barn. Men det eg synest er litt vanskeleg å få ordentleg tak på, er korleis det er mogleg at den nye regjeringa, når ho hadde 4 mrd. kr meir enn den førre regjeringa til disposisjon – det største statsbudsjettet nokosinne – likevel ikkje finn plass til skarve 3,5 mill. kr, som er det omfangsundersøkinga jo vil utgjera. Dette er viktig faktakunnskap og faktagrunnlag for å kunna målretta tiltaka på best mogleg måte. Eg

kunne godt tenkja meg at statsministeren forklarar korleis ein kan ha 4 mrd. kr meir, men likevel ikkje har råd til ei omfangsundersøking.

Statsminister Erna Solberg [11:22:38]: Regjeringen styrker kunnskapsgrunnlaget for vold mot kvinner og barn gjennom å etablere et eget forskningsprogram om vold i nære relasjoner. Jeg går ut fra at når man har gjort en vurdering av akkurat dette programmet, er det et program som man kanskje har følt har vært dekket innenfor andre områder, eller man har hatt lyst til å gå igjennom undersøkelsen en gang til.

Det viktige for oss er at vi jobber med de tingene som bidrar der hvor barn er, og der hvor de som utøver vold, er. Derfor har vi også igangsatt kompetansehevende tiltak som skal sette hele hjelpeapparatet bedre i stand til å forebygge og ikke minst avdekke overgrep, sørge for at vi avdekker vold, og sørge for at vi har rutinemessige spørsmål om vold når man har mistanke, i møter mellom helsevesenet og andre når ulike grupper kommer på besøk. Det er viktig for å synliggjøre og sørge for at vi avdekker i praksis de enkelttilfellene som faktisk må hjelpes.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – Stine Renate Håheim.

Stine Renate Håheim (A) [11:23:53]: Da omfangsundersøkelsen om voldtekt ble lagt fram 26. februar i år, sa justisminister Anundsen:

«Vi trenger mer kunnskap for å hindre at vold og overgrep skjer.»

Til avisen Dagen fulgte han opp med å si:

«Dette tallgrunnlaget gjør oss i bedre stand til å treffe tiltak».

Dette sier altså regjeringens representant om omfangsundersøkelsen om voldtekt. Jeg er helt enig – det er helt avgjørende med mer kunnskap for å treffe riktige vedtak og tiltak.

Nettopp derfor er det jo alvorlig når regjeringen kutter ut omfangsundersøkelsen om vold mot barn. Det er et tiltak som koster en liten pengesum i den store sammenhengen – 3,5 mill. kr – som ville gitt oss viktig kunnskap, nettopp slik omfangsundersøkelsen om voldtekt gjorde. Derfor spør jeg statsministeren: Hvorfor opererer man med en egen standard for vold mot voksne og en annen standard for vold mot barn?

Statsminister Erna Solberg [11:24:56]: Jeg mener at det ikke er noe grunnlag for å påstå det som det ble spurt om i den siste setningen. Eller, rettere sagt, det er helt riktig: Vi opererer med en helt annen standard for vold mot barn. Vold mot barn tas mye mer på alvor og er mye viktigere å slå ned på og medfører mye raskere reaksjon – og skal gjøre det – enn vold for øvrig. Det er fordi barn er sårbare. Man skal sørge for at de har en god oppvekst og følges opp tettere.

Så må jeg si, som jeg nettopp svarte på det forrige spørsmålet, at vi har etablert et eget forskningsprogram om vold i nære relasjoner. Det omfatter også at vi skal sørge

for å ha kunnskap om vold rettet mot barn, og vi skal sørge for å gå til kilden av det som er ett av problemene, nemlig rusing. Det er ett av de områdene hvor denne regjeringen har brukt store penger, 200 mill. kr mer, på å kjøpe tjenester, som gjør at vi skal sørge for at personer som ruser seg, raskere får hjelp, og her er familiehjelp viktig.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til ordinær spørretime.

Sak nr. 2 [11:26:04]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den elektroniske spørsmålslisten som er gjort tilgjengelig for representantene.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det ansees vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 2, fra representanten Kåre Simensen til kommunal- og moderniseringsministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 3, fra representanten Svein Roald Hansen til ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 6, fra representanten Bård Vegar Solhjell til samferdselsministeren, tas opp av representanten Heikki Eidsvoll Holmås.

Spørsmål 7, fra representanten Kari Henriksen til utenriksministeren, må utsettes til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

Spørsmål 8, fra representanten Ingrid Heggø til næringsministeren, tas opp av representanten Ingvild Kjerkol.

Spørsmål 10, fra representanten Karin Andersen til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmålene 15 og 17, fra henholdsvis representantene Tove Karoline Knutsen og Anna Ljunggren til olje- og energiministerne, vil bli besvart av justis- og beredskapsministeren på vegne av olje- og energiministerne, som er bortreist.

Spørsmål 16, fra representanten Heikki Eidsvoll Holmås til olje- og energiministerne, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 18, fra representanten Anniken Huitfeldt til forsvarsministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 20, fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes til kunnskapsministeren, tas opp av representanten Siv Elin Hansen.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Spørsmål 1

Kjell-Idar Juvik (A) [11:26:39]: «I spørretimen 19. mars advarte statsministeren mot å gå videre på forhandlingssporet med ESA om differensiert arbeidsgiveravgift for bransjene som nå er foreslått tatt ut, dette rammer spesielt transportsektoren i Nord-Norge. NHO mener at EUs retningslinjer ikke gjør det nødvendig å ta ut transportsektoren av ordningen, dette er underbygget av eksperter. NHO har sendt denne informasjonen til finansministeren 31. mars.

Er statsråden enig i NHOs konklusjon, og vil statsråden ta en ny runde med ESA?»

Statsråd Siv Jensen [11:27:20]: La meg først få lov å si at jeg er glad for at det er mulig å videreføre ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, og at det også ser ut til at vi kan utvide ordningen geografisk til 31 nye kommuner. Regjeringen har lagt stor vekt på å føre en prosess som gjør at ESA kan godkjenne ordningen i tide til at vi kan videreføre ordningen uten opphold fra 1. juli. Det er viktig for hele landet, og det er spesielt viktig for Nord-Norge.

Så er det uheldig at vi ser ut til å måtte ta flere sektorer ut av ordningen. Det kan slå uheldig ut for mange bedrifter, ikke minst i transportsektoren, som NHO er inne på. Jeg deler NHOs bekymring rundt dette. Det gjelder for så vidt ikke bare de direkte økonomiske konsekvensene, men også at det fører til en langt mer byråkratisk og ressurskrevende ordning å praktisere. Det gjør at bedriftenes kostnader til å etterleve regelverket øker, og at skatteetaten må bruke flere ressurser på veiledning og kontroll.

Jeg er også enig med NHO i at det finnes gode argumenter for at både transportsektoren og andre sektorer som nå ligger an til å bli tatt ut, fortsatt burde kunne få differensiert arbeidsgiveravgift. Derfor har vi hatt en omfattende dialog med ESA om dette, der både de argumentene NHO viser til, og flere argumenter har vært brukt overfor ESA. Det har likevel hittil ikke vært tilstrekkelig til å overbevise ESA om å ta en annen holdning. Tvert imot har ESA gjort det klart at vi ikke kunne forvente en godkjenning i tide til å videreføre ordningen etter 1. juli hvis vi hadde notifisert med energi- og transportsektoren inkludert i ordningen.

Jeg mener at det i den situasjonen vi nå er i, er riktig å prioritere å få på plass det som mulig innenfor ESAs fortolkning av regelverket. Hvis det ikke kommer til nye holdepunkter for at sektorbegrensningene kan fortolkes på en annen måte enn det ESA har signalisert så langt, mener jeg at dette er det beste det er mulig å få til på kort sikt. Samtidig jobber vi intenst med å vurdere ulike tiltak som kan avhjelpe situasjonen for dem som rammes av sektorbegrensningene, slik at dette så langt det er mulig, kan være på plass 1. juli.

Når vi har fått det på plass, vil vi vurdere om det er grunnlag for å notifisere endringer i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Vi forventer bl.a. at det vil komme nye avklaringer av sektorbegrensningene etter hvert som andre EØS-land notifiserer sine regionalstøttetiltak.

Vi er også kjent med at det er et sterkt press fra medlemslandene i EU mot EU-kommisjonen for å få avklart definisjonene av bl.a. transport- og energisektoren. Vi vil derfor følge rettsutviklingen i EU/EØS for å kunne notifisere endringer dersom utviklingen viser at våre sektorbegrensninger er for omfattende.

Kjell-Idar Juvik (A) [11:30:32]: Takk for svaret.

Jeg er glad for at ministeren deler NHOs konklusjon, men jeg er ikke fornøyd med resultatet av forhandlingene og er glad for at man vil forhandle videre. Konklusjonen må jo være at man har gjort en for dårlig jobb i forhandlingene når det så klart kommer fram at man kan unnta disse sektorene.

Så er det også sånn at dette rammer transportbransjen spesielt. Det vi ser, er at for Nordland fylke alene, bare innenfor kollektivtrafikk, vil dette utgjøre 55 mill. kr. For Widerøe vil det utgjøre 40 mill. kr. For Torghatten Trafikkselskap, som er et stort trafikkselskap i nord, vil dette utgjøre 100 mill. kr. Også for de andre som driver med gods, vil dette bli store beløp som det er vanskelig å treffe med gode kompenserende tiltak.

Spørsmålet mitt er da: Nå ser det ut til at en del av dette vil gå ut av ordningen og føre til store ulemper. Vil ministeren og regjeringen jobbe for å finne kompenserende tiltak som enten treffer de berørte direkte, eller at man kompenserer Nord-Norge krone for krone på andre måter?

Statsråd Siv Jensen [11:31:43]: La meg først si at jeg synes representanten Juvik fra Arbeiderpartiet skal være litt varsom med å kritisere resultatet av de såkalte forhandlingene, all den tid vedtaket om dette ble fattet i EU før denne regjeringen tiltrådte. Det ble altså fattet under den forrige rød-grønne regjeringen, og da vil jeg i hvert fall få lov å hevde at vi sånn sett er i samme båt med hensyn til de utfordringene vi har hatt, og har, overfor ESA, knyttet til den nye differensierte arbeidsgiveravgiften.

Derfor har jeg vært opptatt av å anerkjenne det arbeidet den forrige regjeringen gjorde i forhandlingene. Denne regjeringen har videreført det arbeidet, nettopp fordi det er så viktig at ordningen står seg, særlig i de nordlige landsdelene.

Så kommer vi nå til å jobbe hele veien frem mot fremleggelsen av revidert for å legge frem best mulig kompenserende tiltak for de næringene og bedriftene som blir berørt av endringene.

Kjell-Idar Juvik (A) [11:32:45]: Nå er det sånn at det endelige vedtaket – og det vet også ministeren – ble gjort den 23. oktober, og det er også sånn at den forrige regjeringen protesterte og jobbet for dette unntaket hele veien. Det kritikken min går på, er de reelle forhandlingene som har foregått etter 23. oktober fram til i dag, og jeg ser at både NHO – og jeg – konkluderer med at man har fått et for dårlig resultat. Det er for så vidt også ministeren enig i og sier at hun vil jobbe videre med de store konsekvensene. Her snakker vi faktisk om 1,1 til 1,5 mrd. kr for en hel landsdel hvis man ikke finner kompenserende tiltak som kan begrense disse store ulempene.

Det er jo litt påfallende at man forsøker å ta æren for at man har fått inn 23 nye kommuner, som også lå inne fra de rød-grønne. Men når man ikke har lyktes med transport og energi, skylder man på den forrige regjeringen.

Spørsmålet til slutt er: Er ministeren enig i at man har et større handlingsrom enn det man har oppnådd til nå?

Statsråd Siv Jensen [11:33:52]: For ordens skyld er det ikke 23 nye kommuner, det er 31 nye kommuner. Så har jeg hele tiden sagt at mye av den forhandlingsinnsatsen forrige regjering gjorde, har vært viktig, og den har vært videreført av denne. Med andre ord har vi hatt nøyaktig den samme posisjonen når det gjelder å redde denne ordningen, som den rød-grønne regjeringen hadde. Derfor står vi i den situasjonen at det vil være mye mer konstruktivt om vi nå bruker energien vår på å få på plass best mulig kompenserende tiltak for å rette opp i den skaden dette måtte påføre enkeltbedrifter og regioner som følge av endringer.

Det jobber regjeringen med. Vi vil presentere våre forslag til løsninger for Stortinget i forbindelse med revidert budsjett, og vi er selvsagt lydhøre for innspill. Det er derfor vi er i dialog med næringsorganisasjonene og derfor vi har våre stortingsrepresentanter fra de nordlige fylkene i sving – nettopp for å finne frem til de best mulige løsningene.

Spørsmål 2

Fra representanten Kåre Simensen til kommunal- og moderniseringsministeren:

«I Sundvolden-erklæringen har regjeringen store ambisjoner på vegne av vårt næringsliv. Det er bra og følger dermed opp god rød-grønn næringspolitikk om økt satsing på innovasjon, kunnskap og teknologi. Der vi gjorde ord til handling, gjør dere handling til ord. I Finnmark tar man bort vel 39 mill. kr fra regionale utviklingsmidler for å bruke tilsvarende beløp til veiformål.

Mener statsråden at man får til mer innovasjon i finnmarkbedriftene ved en slik omprioritering?»

Spørsmål 3

Fra representanten Svein Roald Hansen til ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU:

«Ifølge ESAs resultattavle har etterslepet på implementering av nye rettsakter økt fra 0,9 pst. i juli 2013 til 1,8 pst. pr. februar 2014. Antall rettsakter som er vedtatt i EU, men ennå ikke tatt inn i EØS-avtalen, rundt 600, er det høyeste på lenge, ifølge opplysninger fra EEAS. I Stortinget 26. mars sa statsråden at vi har «tatt tak i etterslepet av uinnlemmede rettsakter på norsk side og fått ned dette etterslepet betraktelig».

Hva bygger statsråden dette på, og hva vil han gjøre for å få implementeringsetterslepet ned igjen under 1 pst.?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt. Vi går videre til spørsmål 4.

Spørsmål 4

Magne Rommetveit (A) [11:35:11]: «Regjeringa har utsett fiskerihamnprosjekta på Napp i Lofoten og Sommarøy i Troms med grunngeving i at det skulle lagast ein nasjonal hamnstrategi. Fiskerihammer er ein avgjerande del av infrastrukturen rundt fiskeindustrien, og ikkje ein del av dei andre godshamnene. Kystverket har allereie utarbeidd ein fiskerihamneplan for heile landet.

Kva er grunngevinga for at regjeringa skal laga ein felles hamnstrategi, og kva tid kjem den?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:35:44]: For det første vil jeg si at spørsmål om akkurat disse to havnene har jeg svart på tidligere, både i stortingssalen og i skriftlige spørsmål.

Når det gjelder havnestrategien, mener vi det er viktig å stimulere til økt transport av gods til sjøs. Det gjelder både fiskeriprodukt og også mye av den andre godsmengden som går i containere eller i bulk.

Da synes vi det er viktig at en ser på havnstrukturen i en helhet, og at en ikke sier at noen havner kun skal ses på som fiskerihavner, mens andre skal være transporthavner. Vi tror det er mulig å øke transportkapasiteten på en del steder som i dag regnes kun som fiskeri, mens det andre steder vil være naturlig at fiskeri er hovedaktiviteten. Men når vi har sagt at vi ønsker en runde på dette, er det naturlig at vi ser helheten i det.

Mange regjeringer har i lang tid sagt at en ønsker å få mer gods over på kjøll og for så vidt mer gods over på jernbane fordi en ønsker å redusere trafikkmengden på veiene, både av slitasjehensyn og av trafikkikkerhetshensyn. En har i liten grad nådd målene sine. En har altså sett at andelen gods til sjøs er noenlunde konstant. På jernbane går den ned. Det betyr at de virkemidlene en har brukt så langt, ikke har fungert godt nok. Da synes vi det er naturlig at vi bruker litt tid og skaper et riktig bilde av hvordan situasjonen er, før vi går videre. Av den grunn har vi sagt at for noen av de havnene holder vi igjen pengene, rett og slett fordi vi må vite at vi investerer riktig før vi utløser investeringene.

Vi vil i den forbindelse ha det vi kaller lyttemøter eller innspillsmøter med bransjen. Allerede denne uken skal vi ha det. I går var jeg på KS Bedrifts store havnesamling ute på Fornebu. Vi snakker med fiskerinæringen, og vi snakker med mange ulike aktører for å få et best mulig bilde av dette.

Vi må også se på kommunenes ansvar. Skal vi la kommunene få delta mer aktivt i fiskerihavnpolitikken eller ikke? Skal de få være med mer aktivt på eierskapssiden? Hvordan skal vi samhandle bedre med private aktører slik at når vi utlyser investeringer, har vi også en fiskerinæring som ønsker å forplikte seg til å bli i et område, og som ikke, sånn som vi av og til får inntrykk av, shopper rundt og gjer-

ne gjør at det samfunnet har investert i infrastruktur, ikke har så stor verdi likevel.

La meg også klargjøre at dette ikke er en del av måten vi skal omstrukturere fiskeripolitikken på. Når vi kikker på havnene, skal det følge den utviklingen som fiskerierne har, ikke omvendt. Det er ikke infrastrukturen gjennom havn som skal definere hvordan fiskeripolitikken skal være framover. Derfor er det også viktig at vi koordinerer dette med den strategien som det legges opp til fra fiskeriministeren. Jeg er veldig trygg på at vi både skal få en bedre transportløsning totalt sett og ivareta fiskeriindustrien vår på en veldig god måte gjennom de investeringene vi gjør, både på transporthavner og fiskerihavner.

Magne Rommetveit (A) [11:38:47]: Mange takk for svaret.

Det er rett at det har vorte spurt spesifikt om disse to hamnene ved fleire høve, men eg synest at statsråden svarer meir utfyllande no, spesielt på det siste, det med at fiskeri har ein verdi i seg sjølv. Og me vil understreka nettopp det at det ikkje her er snakk om å byggja for småsjarkar, det er meir djuptgåande båtar og båtar med større lengde, og dei treng meir areal innanfor sjøve kaifronten. Dette er veldig viktig. Derfor stiller eg spørsmålet igjen, for eg er ute etter å få napp. Kva tid kan me få klarsignal på å setja i gang med å gjera ferdig Napp og Sommarøy?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:39:40]: Jeg beklager at jeg ikke nevnte det – i løpet av 2014, det er vår målsetting. Derfor jobber vi iherdig med dette. Vi har altså satt i gang alle de rundene vi har med næringen innenfor både industri- og transportbransjen og innenfor den mer rene fiskerinæringen, for å få gode innspill og for å få de avveiningene for om det er fornuftig å ha to ulike havnetyper, eller om det i større grad er fornuftig å sammenkoble dem.

Vi ser jo at i en del større tettsteder rundt omkring er fiskerihavn og industrihavn blitt mer og mer sammenvevd, fordi en snakker om skip – fiskebåter – som er blitt mye større. Men samtidig er det også mange områder av landet der godstransport inn og ut til lokalbefolkningen ikke er veldig stor, reseptivitetsstedene er for små, men der fiskeripolitikken er veldig stor og krever at en har gode havner.

Så vi legger opp til å prøve å bli ferdig med dette arbeidet i 2014. Det er viktig at vi har god framdrift på det, for der en skal investere, er det viktig å få gjort det.

Magne Rommetveit (A) [11:40:45]: Dette syntest eg egentleg høyrdes nokså bra ut, for i finansdebatten repliserte statsråden på dette spørsmålet med at ein måtte passa seg så ein ikkje heiv pengar ut av vindaugget. Det er jo eit rett uttrykk det. Og ein skal heller ikkje hiva pengar på sjøen. Men no forstår eg at her er ein konkret i gang og skal starta på dette. Det synest eg høyrast veldig bra ut.

Så litt tilbake til sjøve nærskipsfartsstrategien og den store satsinga på å få meir gods over på sjø. Der har eg forstått det sånn at regjeringa vil følgja opp NTP, som la ei stor satsing i dette, ved at ein bl.a. skulle bruka 3 mrd. kr på tiltak for å stimulera til bruken av sjø, og til hannesamarbeid

osv. Men til no er det stort sett utgreiingar ein har sett i gang. Mitt spørsmål er: Korleis vil statsråden no framover følgja opp NTP innanfor dette feltet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:41:48]: Dette var et tema som jeg hadde stor glede og interesse av å diskutere med mange ulike havneaktører på KS Bedrifts havnesamling i går.

Vi ønsker å forsterke NTP utover det som er vedtatt. I det har sjøfarten en viktig del, og det er derfor vi også har flyttet havneansvaret inn i Samferdselsdepartementet – for å få en mer helhetlig tilnærming på det. Får en mer gods over på sjø, betyr det noe for slitasje på veier, det betyr noe for kapasitetsbehovet på veiene. Og alt det er viktig.

Når det gjelder virkemiddelbruken her, registrerer vi at det var planlagt støtteordninger til omstrukturering av havner til både vareiere og rederier. Det diskuterer vi med næringen nå for å høre om de er enige i at det fortsatt er den beste virkemiddelbruken – hvilke som eventuelt skal forsterkes, og hvilke som kan nedtones for å få den best mulige effekten. Så det er ikke for å gå bort fra formålene med NTP-en, men rett og slett for å sørge for at virkemidlene innrettes for å få best mulig resultat.

Spørsmål 5

Martin Henriksen (A) [11:43:07]: «Innbyggerne i Tromsø har venta lenge på en ny og sikrere E8. Den forrige regjeringa beslutta bruk av statlig plan for å få igangsatt bygging etter de eksisterende planene. Dette ble omgjort av samferdselsministeren. Det er nå usikkerhet rundt planprosess, mulig oppstartstidspunkt og finansiering.

Hva vil regjeringa gjøre for at den viktige innfartsveien til Tromsø blir bygd så raskt som mulig og ikke utsettes ytterligere, og hvor lang tid mener statsråden det er akseptabelt å bruke før man får bygd ny E8 til Tromsø?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:43:46]: Jeg mener at å få utbedret E8 til Tromsø er veldig viktig. Det er hovedinnfartsåren til byen, og både Høyre og Fremskrittspartiet lokalt har kjempet lenge for å få den raskt på plass.

Dessverre har E8 blitt mer et generasjonsperspektiv – ikke når det gjelder nytteverdien av den, men med planleggingshorisonten – og det synes jeg er veldig beklagelig. Det viser også at vi ikke nødvendigvis planlegger og prosjekterer vei på rett måte i Norge. Det tar ofte ti år å planlegge ny vei. Det er altfor lenge.

De grepene som regjeringen har gjort, er derimot ikke å utsette prosjektet. La meg minne om at i Nasjonal transportplan fra forrige regjering lå det inne midler til E8 tidligst i 2018. Jeg ser at media lokalt sier at med den framdriften som vi nå kan få, kan en få en oppstart i 2017. Det betyr altså at en i så fall framskynder prosjektet, og ikke utsetter det. Vi tar sikte på å få det på plass så fort som mulig.

Men ja, det tar tid å planlegge ferdig – vi har ikke fått reformert systemet så langt at en kan hoppe bukk over det. Jeg tror det er fornuftig at vi kjenner til grunnforhold og alt

dette før en kommer i gang. Men Tromsø kommune, ved det borgerlige flertallet, har allerede satt i gang arbeidet med kommunedelplanen. Jeg tror det er blitt gjort en del vedtak også i løpet av de siste ukene. Så er det noen innsigelser som må håndteres. Det er viktig at det blir gjort på en skikkelig måte. Jeg vet at Tromsø kommune der allerede har gått inn i dialog med dem som har fremmet innsigelsene. De har også bedt om at Fylkesmannen involverer seg i løpet av sommeren, hvis det ikke er kommet til enighet, for å få til meklings. Alt dette er for å få god framdrift og få gjort vedtak, sånn at en kan sette spaden i jorda.

Det vedtaket som den forrige regjeringen gjorde ganske rett før den selv gikk av – så dette er ikke en statlig plan som har ligget og godgjort seg i mange, mange år, det er et vedtak som skjedde før regjeringsskiftet – er altså ikke en utsettelse.

Men det som er det viktige med det, er at en gjør et vedtak der lokalpolitikkerne i større grad blir hørt. Statlig plan er viktig hvis mange kommuner ikke enes om trasévalg, der noen kommuner trenerer, og andre ikke. Men når en ser at dette er et prosjekt som berører én kommune, og der et flertall har et veldig annet syn enn et mindretall – og det var mindretallet som da satt i regjeringen nasjonalt og trumfet igjennom statlig plan – synes vi det er naturlig at vi lar kommunene få lov til å styre igjen. Så lenge de har god framdrift har jeg full tillit til at dette vil skje på en god måte.

Så dette er både lokaldemokrati i praksis, og det er i realiteten en framskynding av prosjektet. Jeg tror at vi også ender opp med et mye bedre prosjekt enn det lå an til for bare få måneder siden.

Martin Henriksen (A) [11:46:34]: Samferdselsministeren sier at han ønsker å få veien raskt på plass og sikre god framdrift. Det er positivt, og det er alle helt enig i. Dette er altså den viktigste innfartsveien i Nord-Norge til Nord-Norges største by. Den må bli sikrere.

Men når statsråden sier «raskt på plass», og når han også har et leserinnlegg i Nordlys med overskriften Raskere planlegging, raskere utbygging, mener jeg det er ganske lett å si at innholdet ikke står i stil med retorikken. Retorikken står ikke i stil med politikken. Situasjonen for denne veien var at det lå en plan som var klar til å gjennomføres – spaden var egentlig klar til å settes i jorda. Men det samferdselsministeren og regjeringa har gjort, er å skrote statlig plan, som de egentlig er for å bruke mer av – bare ikke på denne veien. Dermed blir det en utsettelse på veien, det tar lengre tid å få den gjennomført.

Jeg skjønner ikke hvordan statsråden da mener at E8 skal komme raskt på plass ved at oppstarten utsettes i ytterligere flere år. Det er uheldig.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:47:47]: Dette har jeg allerede svart på i forrige innlegg. Den forrige regjeringen la opp til å bevilge penger tidligst i 2018. Det er fire år fra nå. Hvis denne spaden allerede var innkjøpt, er det litt rart at forrige regjering ikke så for seg at de skulle bevilge penger til å ta den i bruk – og sågar hadde regjeringen sittet i åtte år, uten ta i bruk en spade som lå der. Det betyr

at de i tolv år har hatt innflytelse uten å ville sette spaden i jorda.

Vi har altså i løpet av fire måneder gått inn i saken, gjort nødvendige beslutninger, gitt makten tilbake til lokaldemokratiet, sånn at de er mer en pådriver for å få realisert dette, i motsetning til sånn som vi opplevde det da regjeringen overstyrte dem. Derfor er ikke dette en forsinkelse, det er i så fall en framskynding.

Jeg har veldig tillit til at Høyre-, Fremskrittsparti- og Venstre-styret i byen vil holde godt tempo på dette. De har fått den løsningen de ønsker. De ønsker veien – de ønsker å finne løsninger. De har regjeringen med seg, istedenfor som en åpenbar motspiller, sånn som vi så i forrige periode. Da handler dette om at vi må få løst innsigelsene. Derfor har en bedt om at Fylkesmannen skal involveres. De har gjort alt rett så langt. Jeg gleder meg til fortsettelsen.

Martin Henriksen (A) [11:48:58]: Det som er spesielt nå, er for det første samferdselsministerens forsøk på å omskrive historien. Statlig plan var et verktøy for å få arbeidet i gang. Planene var ferdige, og pengene ville kommet. Det var det klare uttalelser om fra den forrige regjeringa, og man måtte ikke ha ventet til 2018 for å få spaden i jorda. Det er helt klart.

Det alternativet som er ferdig utredet og klart til å bygges, er det regjeringa nå kaster over bord, og den vil altså utrede det niende alternativet for ny E8 i Ramfjord.

Den 14. mars, da samferdselsministeren kom til Tromsø for å fortelle nyheter om E8, kunne han ikke love at veien ble bompengefri, kunne ikke varsle raskere oppstart og ikke realisere en trasé like raskt som den traseen som allerede var ferdig planlagt. Det han sa, var at regjeringa skulle stanse bruken av statlig plan.

Da er det ikke sammenheng mellom retorikken om gjennomføringskraft og politikken som betyr utsettelse for denne viktige veien. Derfor har jeg lyst til å spørre samferdselsministeren om hva hans definisjon på gjennomføringskraft er, for det er ikke det regjeringa har vist i denne saken, det er forsinkelsesiver.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:50:08]: Jeg bare gjentar dette, for det er åpenbart litt av Helga Pedersens sverteteknikk man tar i bruk her.

I NTP hadde de rød-grønne planlagt penger tidligst i 2018. I budsjettet for 2014 lå det ikke én krone til dette prosjektet. I tillegg var det i veibevilgningene i budsjettet signalisert at en ikke kom til å nå målene en hadde lagt inn i NTP for fireårsperioden. Da har jeg liten tro på at de rød-grønne plutselig ville tryllet fram penger til Tromsø. Jeg vet at dette er bildet en prøver å beskrive, men alle fakta og alle dokumenter etter forrige regjering tyder på at det ikke ville ha skjedd.

Når det gjelder gjennomføringskraft, kan jeg nevne at E18 i Vestfold ble framskyndet. De rød-grønne ville det ikke, vi gjorde det sånn at det står ferdig til sommerferien. Vi framskyndet prosjektering på E16 Vang-Bjørge sånn at det ble ett prosjekt i stedet for to. Vi sørger for at E6 gjennom Åkersvika i Hedmark kan realiseres raskere, fordi en unngår mange år i byråkratiet som de rød-grønne la opp til.

Vi sørger for at E6 i Helgeland får fjernet en bomstasjon og får redusert gjelden på to. Det er en masse sånne prosjekter der vi har tatt beslutninger, og der de rød-grønne ikke har gjort det – sist nå godsterminalen i Trondheim, som en har brukt 30 år på. De rød-grønne hadde ikke planlagt noe for neste stortingsperiode. Beslutning er allerede tatt av dagens regjering.

Spørsmål 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Bård Vegar Solhjell til samferdselsministeren, vil bli tatt opp av representanten Heikki Eidsvoll Holmås.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:51:34]: «Statens vegvesen gjennomfører KVVU for mulig ny Oslofjordforbindelse. Nå ser man på fire konsepter. Disse kommer i ulik grad i konflikt med friluftsliv og naturmiljø, bl.a. på Jeløya og i Vestby. I skriftlig svar til meg 24. februar, og i Moss Avis 17. mars, er statsråden åpen for å legge traseen i et slikt område. Disse områdene er svært viktige, og et slikt trasévalg kan også skape konflikt og forlenge prosessen.

Hvordan vil statsråden beskytte natur og friluftsliv og begrense konflikt i denne saken?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:52:11]: I denne saken har det vært to tilnæringer til svar. Det ene er at vi vil vektlegge miljø, friluftsliv, lokale forhold og lokalmiljø på en veldig god måte i disse trasévalgene, som vi gjør i alle trasévalg. Det er viktig at vi lytter til hva lokalbefolkningen ønsker – hva kommunestyrene ønsker – når beslutninger skal tas.

Det denne saken reelt handler om, er at den forrige regjering bestilte en konseptvalgutredning om fjordkryssing. Jeg ville tro at partier som har sittet i regjering, forstår at når man bestiller en konseptvalgutredning, ber man fagmiljøene utrede en rekke ulike alternativer. Det å be en ny statsråd om å gå inn og omgjøre bestillingen ens egen regjering selv gjorde, er litt spesielt. Den rød-grønne regjeringen ba om at dette skulle være en av de tingene som skulle utredes, og nå er de plutselig kraftig imot det når de har kommet i opposisjon. Det vil være å kortslutte de faglige arbeidene hvis vi skal gå inn og politisk styre hva som skal utredes eller ikke – det gis i mandatet som ble sendt ut fra forrige samferdselsminister. Det betyr ikke at jeg er enig i alle vurderingene som ligger i det mandatet. Det betyr ikke at jeg er enig i alle traseene. For meg i dag å gå noe særlig ut mot den traseen fordi jeg personlig ikke liker den, ville vært meningsløst. Men jeg har veldig klart syn på hva jeg synes er viktig å vektlegge. Regjeringen skal diskutere dette, og det er også viktig å få signal fra Stortinget.

For et parti som har vært med og bestilt denne utredningen, i opposisjon plutselig å gå imot deler av utredningen de har bestilt, synes jeg egentlig er litt oppsiktsvekkende. Det handler dessverre mer om politisk spill enn om faktisk å være opptatt av problemstillingen.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:53:54]: Jeg takker for svaret, og jeg synes at den første delen av svaret var atskillig mer sympatisk enn den andre delen. Derfor vil jeg gjerne si at jeg er glad for at statsråden sier han vil vektlegge natur- og friluftshensyn og lytte nøye til beslutningene og prosessene som går lokalt.

Jeg kunne tenke meg å stille spørsmål til statsråden om han også erkjenner – eller ser – at der man har en god prosess med lokale miljøer, friluftsinnteresser og naturinteresser, får man ofte en kortere prosess enn hvis man velger å overkjøre de lokale myndighetene. Derfor vil jeg bare be ham bekrefte at han i prosessene som nå kommer til å gå, kommer til å lytte til de lokale interessene med hensyn til natur og miljø.

Jeg vil også stille spørsmålet om en sånn runde med natur- og miljøinteresser kan være avgjørende for at man eventuelt lar være å velge at det skal gå en vei der.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:55:06]: Ja, selvsagt vil vi lytte til lokale interesser, men på alle fjordkryssingsalternativene som utredes, har man folkeaksjoner for bro- eller tunnelforbindelse der de er planlagt ilandført, og man har folkeaksjoner imot det samme – litt avhengig av hva man vektlegger. Her er det viktig at vi lytter til begge sider, og at vi lytter til hva flertallet i de relaterte kommunestyrene vurderer. Det er også en vurdering av nytteverdien av å legge veien på de ulike stedene med hensyn til hva man gjør med bo- og arbeidsregioner, og hva det har for kostnader.

Jeg mener det vil være uheldig om jeg tidlig går inn og sier at det og det alternativet skal man slutte å utrede. Da begynner man politisk å gripe inn i faglige prosesser. Jeg vil ha alle faglige syn. Jeg tror man ganske raskt skal skrelle bort en del ting, akkurat som da man vedtok å bygge intercitytriangler under den forrige regjering. Da hadde man også utredet et bussalternativ som et av konseptene, men det var raskt å velge bort.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:56:16]: Jeg takker igjen for svaret. Det er bra at de prosessene som kommer til å gå, har en klar målsetting om å trekke med de lokale hensynene. Det er riktig, som statsråden sier, at forskjellige trasévalg berører forskjellige områder. Sånn vil det gjerne være.

Hvis jeg kan, vil jeg gjerne stille to oppfølgingsspørsmål. Det ene er om samferdselsministeren per nå er overbevist om at vi trenger en ny fjordkryssing – nærmest koste hva det koste vil – i en sånn setting? Er han overbevist om det per dags dato?

Det andre spørsmålet handler om målsettingen i klimaforliket om å sørge for å ha tilstrekkelig godt utredet bane. Hvordan vil han se på et alternativ til fjordkryssing som ikke også har med seg jernbane?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:57:18]: Som nøysom jærbu er jeg aldri positiv til noe «koste hva det koste vil». Det skal alltid være en balanse mellom det man bruker av tid på å oppnå noe, og den nytteverdien man får tilbake. Jeg tror samtidig at de fleste raskt vil se at partiet og regjering-

gen jeg representerer, er atskillig mer positive til å bygge vei i Norge enn det representantens parti er. Det vil også påvirke måten vi ser på nytteverdien på.

Jeg synes det er viktig at vi ser på infrastrukturen i Oslo-regionen som mer enn at man bare skal bygge motorvei gjennom Oslo. Det er viktig å se hvordan det kan avlaste Oslo sentrum – Sandvika også for den saks skyld – ved å få omkjøringsveier. Det å se på en Oslofjord-forbindelse som sørger for at flere av dem som ikke skal til Oslo, velger å kjøre rundt, er viktig. På samme måte bør vi på lang sikt se hvordan vi kan få flere av dem som skal nordover, til å kjøre nord for Oslo i stedet for gjennom Oslo sentrum. Det mener jeg er viktig for miljøet i denne byen. Jeg tror også det er viktig i et miljø- og klimaperspektiv at biler har en jevn fart, at de ikke stopper opp i en trakt.

Spørsmål 7

Fra representanten Kari Henriksen til utenriksministeren:

«Det har vært landsomfattende demonstrasjoner til støtte for Syrias befolkning, mot den inhumane situasjonen i landet. Regjeringen kutta i FNs matvareprogram i sitt budsjettforslag og senket antall flyktninger. I borgerkrigen er det til nå over 120 000 drepte, og 9 millioner er på flukt. 12 millioner er rammet av verdens verste krig og den største humanitære krise siden annen verdenskrig. Syriahjelpen samler inn millioner til den lidende befolkningen.

Vil regjeringen øke bistanden til Syria i den aktuelle krisesituasjonen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Ingrid Heggø til næringsministeren, vil bli tatt opp av representanten Ingvild Kjerkol.

Ingrid Kjerkol (A) [11:58:44]: «Nærings- og fiskeridepartementet har varslet at de likevel ikke vil bidra med finansiering knytt til omorganisering av reiselivet, slik Stoltenberg-regjeringa la opp til. I brev fra departementet 10. mars 2014 går det fram at næringslivet må driva fram prosessen med å etablere ein ny struktur for reisemåls-selskapa. Aktørane vert vist til å søka det offentlege verkemiddelapparatet gjennom fylkeskommunar og kommunar for finansiering, men der vert det òg kutta i budsjetta. Prosessen med omorganisering stoppar no opp.

Korleis kan statsråden forsvare dette?»

Statsråd Monica Mæland [11:59:25]: Den forrige regjering la fram sin reiselivsstrategi Destinasjon Norge i april 2012. Rammene for arbeidet med å restrukturere reisemåls-selskapa i Norge ble gitt i denne strategien. Som jeg også svarte på i et spørsmål i spørretimen den 2. april,

framkom det der at det daværende Nærings- og handelsdepartementet skulle drive en prosess med mål om å etablere en ny struktur for reisemålsselskapene.

Det framgår av Sundvolden-erklæringen at også den nåværende regjeringen ønsker å sikre et mer målrettet markedsarbeid ved å samle ressursene i større reisemålsselskaper. Men vår regjering har en annen tilnærming til hvordan en slik konsentrasjon bør gjøres. Den bør ikke tvinges igjennom av departementet, vi mener det er næringen selv som må ønske å drive fram prosessen med å etablere en ny struktur. Det må også legges til grunn at eierne av de nye selskapene tar ansvar for drift av egen virksomhet. Til dette hører også å finansiere den.

Departementets rolle overfor reisemålsselskapene er å tilrettelegge og stimulere til at en ny struktur kommer på plass. Departementet opprettholder incentivordningen. Det gis støtte til å gjennomføre omorganiseringsprosesser.

Under den forrige regjeringen syntes det som om noen satt tilbake med et inntrykk av at det kunne forventes offentlig grunnfinansiering av reisemålsselskapene. Dette verken var eller er det grunnlag for. Jeg legger imidlertid til grunn at alle aktuelle private og offentlige aktører fortsatt vil kunne bidra, herunder også fylkeskommuner og kommuner, dersom de selv finner grunnlag for det. Det er akkurat slik det er i dag.

Dette formidlet jeg også på et møte med det nasjonale strukturutvalget da jeg møtte dem den 24. februar i år. På møtet klargjorde jeg at arbeidet med å samle ressursene i større reisemålsselskaper fortsetter med disse justerte rammene.

Det er altså ikke slik at prosessen med omorganisering er stoppet opp. Den går videre. Men nå er rammene klare. Det er også mitt inntrykk at reiselivsbedriftene viderefører prosessen med et stort engasjement. Nærings- og fiskeridepartementet viderefører sin støtte til gjennomføring av endringene, også finansielt. Det er bevilget 30 mill. kr til formålet – 15 mill. kr i fjor og 15 mill. kr i år.

Ingvild Kjerkol (A) [12:01:49]: Jeg er glad for at statsråden så tydelig retter opp det som kunne være egnet til misforståelse, bl.a. i en debatt i Dagsnytt 18 i går ettermiddag, hvor man sa at disse pengene ikke fantes i budsjettet. Det er godt at statsråden har brukt kvelden og natten til fornuftig leting.

Det er også sånn at det har vært stor enighet om målet om en sånn type incentivordning som jeg nå oppfatter at statsråden slår fast at man jobber videre med. Her har regjeringspartiene også vært enige og sagt at dette er en viktig satsing, og i et av de første intervjuene jeg hørte med statsråden etter at hun tiltrådte, sa hun at hun var innstilt på å videreføre nesten 90 pst. av sin forgjengers satsinger.

Så mitt spørsmål til statsråden er: Står man fortsatt på reiselivsstrategien som er jobbet fram av aktørene selv, i samspill med departementet, og ønsker man å oppfylle de tiltakene som er skissert i den strategien?

Statsråd Monica Mæland [12:02:55]: Det intervjuet som det her refereres til, handlet altså om spørsmålene

om arbeidet med handelsavtaler. I den sammenheng svarte jeg at vi var nesten 90 pst. enig med den forrige regjeringen.

Når det gjelder arbeidet med restrukturering, støtter vi det. Vi støtter arbeidet, men det har altså blitt oppfattet dit hen at det er departementet som har tegnet kartet, at det er departementets modell som skal gjennomføres, og at de som ikke er med, faller utenfor. Slik ønsker ikke vi å ha det. Vi ønsker en god dialog med næringen. Næringen må selv ønske å jobbe fram de løsningene som er best.

Jeg tror man må huske på at når det gjelder reisemålsstrukturen, er den veldig forskjellig i Norge, fra veldig små selskaper til de store, og Norge er også ganske forskjellig. Vi jobber videre med dette, og jeg sa heller ikke noe annet i Dagsnytt 18 i går. Det som ble påstått der, var at grunnfinansieringen, som noen kunne ha lovet fra den forrige regjeringen, fantes i budsjettet. De pengene finnes ikke. Det finnes midler til strukturprosjekter. De er videreført av denne regjeringen, i tillegg til de 245 mill. kr departementet bruker gjennom Innovasjon Norge.

Ingvild Kjerkol (A) [12:04:04]: Jeg tror nok ikke statsråden og jeg blir helt enige om hvem som pekte på hvilke summer i intervjuet i går. Det skal vi heller ikke bruke tid på. Det som er min opplevelse fra erfaringene ute i distriktene, er at aktørene jobber godt med dette. Man ønsker at departementet er tydelig på at man følger opp strategien, og at prosessene er godt i gang.

Mitt spørsmål er: Er den såkalte endringen i politikk som statsråden beskriver, knyttet til det å fokusere på skatteincentiver, eller vil man følge opp de mer næringsaktive tiltakene gjennom Innovasjon Norge og de andre instituttene som statsråden fra sitt departement har ansvar for, for å følge opp alle de punktene som denne reiselivsstrategien definerer?

Statsråd Monica Mæland [12:05:05]: Forskjellen på den forrige regjeringen og denne når det gjelder virkemiddelapparatet, er at vi ønsker en gjennomgang av det apparatet. Vi ønsker at ordningene virker og treffer. Det er vi slett ikke sikre på. Det gjelder også reisemålnæringen. Det betyr at vi nå gjennomgår alle ordningene, og så skal vi komme tilbake til og fortelle hvilke ordninger vi ønsker å benytte, og hvordan vi skal gjøre det.

Strukturarbeidet går altså videre, vi fasiliterer, vi hjelper til med den restruktureringen som skjer, men vi anerkjenner også at ulike deler av landet kan gjøre ting på forskjellige måter.

Spørsmål 9

Eirik Sivertsen (A) [12:05:50]: «Telenor har varslet at de som en del av restrukturingsprosessen vil nedbemanne sine avdelinger på Finnsnes og i Bodø. Det gjelder ca. 50 arbeidsplasser på Finnsnes og ca. 35 i Bodø. Stillingene skal ikke fjernes, de skal settes ut til en ekstern leverandør, og mest sannsynlig leveres fra land i Asia. De ansatte som er berørt, kaller det for sosial dumping.

Er statsråden bekymret for bortfall av disse arbeidsplassene, og hvordan vil statsråden arbeide for at Telenor fortsatt har ansatte over hele landet?»

Statsråd Monica Mæland [12:06:29]: Som alle andre bedrifter må Telenor hele tiden tilpasse sin virksomhet for å sikre at selskapet er konkurransedyktig. Arbeidet med å tilpasse kostnadsnivået i Norge har pågått i mange år. Også tidligere har dette omfattet nedbemanningprosesser, og for selskapet er dette nødvendige tiltak for å opprettholde konkurransekraft.

Avgjørelser om organisering av virksomheten, inkludert bemanning, er forretningsmessige beslutninger som ligger til styret og administrasjonen i et selskap. Det gjelder også Telenor. Selskapets ledelse og styre skal ivareta de oppgaver og det ansvar de er pålagt etter gjeldende lovgivning, og som også følger av omforente prinsipper om god eierstyring. Derfor skal ikke jeg som eier gå inn i enkeltbeslutninger som dette.

Men jeg forventer at alle selskaper som staten er eier i, opptrer ansvarlig når denne typen omstillingsprosesser skal gjennomføres. Det innebærer spesielt at dialogen med de ansatte skjer på en riktig måte. I noen sammenhenger kan det også være naturlig at det føres dialog med berørte lokalsamfunn, og det følger i enkelte saker også som en lovpålagt plikt. Jeg forutsetter også at selskapet på vanlig måte følger opp dem som blir berørt, slik at de ansattes rettigheter blir ivare tatt på en god måte.

Denne regjeringen er opptatt av å etablere rammebetingelser som bidrar til å opprettholde og skape nye arbeidsplasser over hele landet. God omstillingsevne har vært avgjørende for utviklingen av norsk industri. Satsing på kompetanse, FoU og stimulering til innovasjon er derfor helt sentrale elementer i næringspolitikken. I statsbudsjettet for 2014 foreslo vi flere tiltak for en mer framtidsrettet næringspolitikk. Vi styrket bl.a. forskningen i næringslivet, forbedret SkatteFUNN- og BIA-ordningen og utvidet klyngeprogrammene med et nytt program, Global Centres of Expertise.

Jeg er opptatt av at vi får et nært samarbeid med næringslivet om å skape gode rammebetingelser og virkemidler som stimulerer til økt verdiskaping, innovasjon og god omstillingsevne i norsk økonomi.

Eirik Sivertsen (A) [12:08:36]: Jeg får takke statsråden for svaret. Det er mange aspekter og betraktninger der som jeg kan dele. Men hvis vi tar utgangspunkt i den situasjonen i Bodø, er det et sted mellom 40 og 50 kompetansearbeidsplasser ved Telenor Global Shared Services som står i fare for å bli flyttet fra Nord-Norge – mest sannsynlig til Asia, eventuelt til Fornebu.

En sentralisering av den aktiviteten i den skala som Telenor nå gjør, utfordrer både Telenors markedsposisjon og troverdighet som et stort norsk offentlig deleid selskap. Det har også ført til reaksjoner bl.a. fra fylkestinget i Nordland, som har stilt krav om at selskapet også må se på muligheter for å videreutvikle kompetansemiljøet sitt, fordi det har vært brukt som argument at det ikke er tilstrekkelig kompetanse i Bodø.

Ved universitetet i Bodø finnes et av de større økonomiutdanningsmiljøene i landet, og er det sånn at statsråden ikke deler oppfatningen av at det er viktig at også store norske selskaper forsøker å utvikle kompetansen andre steder enn på Fornebu?

Statsråd Monica Mæland [12:09:45]: Jeg deler absolutt den oppfatningen at det er riktig, men samtidig ligger det i bunnen av vårt eierskap at vi ikke går inn i enkeltbeslutninger som selskaper tar. Den norske stat har siden 1963 ikke sittet i selskapenes styre. Vi har pekt ut styremedlemmer som vi forventer forvalter vårt eierskap på en profesjonell og god måte. Det betyr at enkeltbeslutninger i f.eks. Telenor ikke er noe jeg kommenterer eller går inn og mener noe om.

Men generelt må vi sørge for hele tiden å være konkurransedyktige og hele tiden forbedre oss, fordi vi vet at de vi konkurrerer med, på generell basis ikke bare er billigere enn oss, men også stadig blir bedre. Det er et stort ansvar, og derfor er vår satsing på forskning, utdanning og skole så enormt viktig.

Eirik Sivertsen (A) [12:10:36]: Det kunne vært fristende å utfordre statsråden på om ikke regnskapsfunksjonene som ligger i Bodø, også er av strategisk interesse for selskapet å ha i landet og ikke flage ut til Asia.

Men jeg har lyst til å utfordre statsråden på noe annet, og det handler om den sentraliseringen: For noen få år siden la Telenor ned flere avdelinger i distriktene, bl.a. i Bardu i Troms. De som var overtallige der, fikk tilbud om jobb i avdelingen på Finnsnes. Nå skal avdelingen på Finnsnes legges ned, og noen av de ansatte får tilbud om å jobbe i Harstad. Det ville i 2014 være naturlig å anta at et selskap nettopp i telekombransjen ville være i stand til å tilby desentraliserte arbeidsplasser.

Er statsråden komfortabel med den sentraliseringen som foregår? Og kan vi forvente at statsråden aksepterer at Telenor har som mål at flest mulig av arbeidsplassene skal flyttes til Fornebu i Bærum kommune?

Statsråd Monica Mæland [12:11:30]: Spøreren inviterer meg hele tiden til å gå inn i forretningsmessige beslutninger som selskapet har gjort. Det kommer jeg ikke til å gjøre. Det gjorde heller ikke den forrige regjeringen. Jeg kan nevne en rekke selskaper som drev omstrukturering de siste åtte årene: DNB, Mesta – og nesten alle de statlige selskapene. Vi går ikke inn i enkeltbeslutninger. Vi peker ut styremedlemmer som skal fatte de beste beslutningene for selskapet.

Spørsmål 10

Fra representanten Karin Andersen til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Vil regjeringen redusere eller fjerne barnetrygden for flerbarnsfamilier, slik Fremskrittspartiets stortingsrepresentant Keshvari foreslår?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 11

Kjersti Toppe (Sp) [12:12:16]: «Helsedirektøren har i eit brev til Helse- og omsorgsdepartementet peikt på at det ikkje finst klare reglar om fosterreduksjon i abortlova eller forskrifta. Helsedirektøren legg likevel til grunn at abortlova gjeld for fosterreduksjon ut frå ei ytring frå Justisdepartementet i 2001. Rådet for legeetikk og Helsedirektoratet peikar samstundes på at selektiv abort reiser fleire vanskelege etiske og medisinske problemstillingar som Stortinget ikkje har teke stilling til.

Vil statsråden sikra ein brei gjennomgang av lovverket rundt fosterreduksjon?»

Statsråd Bent Høie [12:12:55]: Helse- omsorgsdepartementet tok i 2001 stilling til at abortloven åpner for fosterreduksjon dersom ett av fostrene har en alvorlig sykdom eller skade. Spørsmålet om hvordan abortloven er å forstå på dette punktet, ble forelagt Justisdepartementet. Lovavdelingen kom den gang til at det ikke er rimelig å forstå loven slik at kvinnen må velge å avbryte hele svangerskapet slik at også et friskt foster aborteres, der vilkårene for abort er oppfylt for ett av fostrene. Rettsstillingen til fosteret og mor må være den samme ved flerlinggraviditet som ved graviditet der det kun er ett foster.

I 2009 fikk Helsedirektoratet spørsmål om abortloven også åpner for fosterreduksjon av friske fostre. Det kan være ønske om å redusere antall fostre for å minske risiko for dødelighet hos de gjenværende fostrene, eller det kan være ønske om reduksjon av sosiale grunner. Dersom loven åpner for fosterreduksjon av friske fostre, blir det også et spørsmål om kvinnen har rett til selvbestemmelse dersom fosterreduksjonen kan gjennomføres før utgangen av 12. svangerskapsuke.

Regjeringen har arvet denne saken fra våre forgjengere. Den forrige regjeringen hadde dette spørsmålet til behandling i nesten tre år uten at den klarte å ta en beslutning. Tolkningsspørsmålet er viktig på grunn av de etiske utfordringene ved denne type inngrep. Jeg er derfor overrasket over at forrige regjering ikke klargjorde dette i løpet av disse årene.

Etter oppdrag fra departementet har Helsedirektoratet innhentet vurderinger fra fagmiljøene om medisinske forhold ved slike inngrep. Risikoen for at gjenværende foster spontanaborteres på grunn av inngrepet er ca. 15 pst.

Både sykkelighet og dødelighet blant barna som blir født, går betydelig ned ved en reduksjon av antall fostre fra tre eller flere til to. Det er imidlertid ikke påvist vesentlig medisinsk gevinst ved å redusere fra tvilling- til singelsvangerskap.

Helsedirektoratet uttaler at fosterreduksjon gjøres i svært begrenset omfang i Norge. De fleste slike inngrep gjøres på grunn av alvorlig sykdom eller skade hos det ene fosteret. Jeg vil be Lovavdelingen vurdere om abortloven må tolkes slik at den åpner for fosterreduksjon også av friske fostre. Når vurderingen foreligger, vil jeg ta stilling til den videre oppfølgingen. Jeg ser at saken reiser etiske spørsmål som det kan være god grunn til at Stortinget får anledning til å drøfte.

Kjersti Toppe (Sp) [12:15:47]: Eg vil takka for svaret. Statsråden har sjølv sagt at dette er eit krevjande spørsmål på grunn av dei etiske utfordringane ved slike inngrep. Eg synest det er positivt at den nye regjeringa har tatt tak i dette og sendt brev til Helsedirektoratet.

Det som gjer at eg spør, er at eg ser at spørsmålsstillinga til Helsedirektoratet går på det reint medisinske – kva er risikoen for spontanabort, kva er risikoen for mor, kva er risikoen for fleirlingsvangerskap som såleis – men det er ikkje tatt stilling til dei etiske sidene ved dette, som f.eks.: Om ein selekterer vekk det eine, kan det opna for seleksjon ut frå kjønn? Kva med seinverknader for både barn og mor, osv.?

Vil statsråden ta eit sterkare grep for å få ei utgreiing av dei etiske konsekvensane ved slike inngrep?

Statsråd Bent Høie [12:16:55]: Da jeg ble oppmerksom på denne saken og på at det var ulike vurderinger i de ulike fagmiljøene i Norge, mente jeg det var viktig først å be Helsedirektoratet om å samle fagmiljøene for å få en oversikt over de medisinske forholdene knyttet til denne problemstillingen. Det er jo de medisinske forholdene som i neste omgang utløser de etiske og juridiske spørsmålene. Derfor var jeg opptatt av å få de medisinske forholdene på bordet, for så å vurdere neste steg.

Den juridiske vurderingen som ligger til grunn i svaret fra Helsedirektoratet, er basert på vurderingen som ble gjort i 2001, da en hadde spørsmål knyttet til at det var fare for ett av fostrenes liv og helse. Derfor mener jeg at det nå er nødvendig å gjøre det neste steget, nemlig å få den juridiske avklaringen, ved å oversende denne problemstillingen til Lovavdelingen.

Kjersti Toppe (Sp) [12:18:04]: Situasjonen i dag er at vi ikkje har nokon spesifikke reglar for fosterreduksjon i abortlova eller i forskrift, fordi dette ikkje var ei problemstilling da den lova kom. Eg kunne ønskt at statsråden var meir tydeleg på at han ville gjera dette til ein del av den evalueringa som skal komme av bioteknologilova, at Stortinget får ei anledning til å ta ein grundig debatt om dei etiske sidene ved dette etter at den juridiske gjennomgangen er gjort.

Eg skjønner at ein må greia ut dei medisinske og dei juridiske sidene, men både Helsedirektoratet og Legeforeningens etikkråd har sagt at den etiske problemstillinga må diskuteras. Vil dette komme i ei sak til Stortinget?

Statsråd Bent Høie [12:19:08]: Når jeg nå har fått avklart de medisinske forholdene, er det viktig også å få en vurdering av hva som er status, med utgangspunkt i det som er dagens lovverk.

Som jeg sa i mitt opprinnelige svar, mener jeg at dette dreier seg om en del problemstillinger som gjør at det også er naturlig å vurdere om dette bør løftes inn for Stortinget på en egnet måte. Jeg ser at det fra flere partier har kommet et ønske om at denne problemstillingen skal løftes inn i forbindelse med evalueringen av bioteknologiloven og en stortingsmelding om det. Det er et forslag som jeg absolutt skal ta med meg i dette arbeidet. Men på grunn av at denne

saken nå sendes til en juridisk avklaring, har jeg også litt tid på meg til å tenke igjennom hva som er den beste og mest naturlige måten å håndtere dette på videre, for i utgangspunktet er jo Bioteknologinemnda og en stortingsmelding om dette knyttet til selve bioteknologiloven og ikke til abortloven, som denne problemstillingen er knyttet til.

Spørsmål 12

Jan Böhler (A) [12:20:32]: Jeg vil gjerne stille helse- og omsorgsministeren følgende spørsmål:

«Det ble for noen år siden besluttet at Oslo universitetssykehus i samarbeid med Oslo kommune skulle opprette en ny storbylegevakt. Man har imidlertid stadig utsatt byggingen av ulike årsaker, og det virker per i dag uklart når det kan bli noe av. Imens er Oslo legevakts bygning i Storgata stadig mer preget av forfall, og man har nå i en lengre periode tatt i bruk operasjonsstuene på Aker sykehus.

Kan statsråden gjøre rede for når ny storbylegevakt vil bli etablert, og er det aktuelt å bruke Aker til formålet?»

Statsråd Bent Høie [12:21:13]: Oslo kommune er de som er ansvarlig for planene om ny storbylegevakt. Oslo universitetssykehus er leietakere i Storgata og kommer antakeligvis også til å leie arealer i den nye storbylegevakten.

Det er ingen nåværende planer om å gjenetablere akutt-funksjoner ved Aker. Gitt Oslo bystyres vedtak om en samlokalisering av storbylegevakten med eksisterende akutt-funksjoner, er det min antakelse at Aker ikke er den mest naturlige lokaliseringen.

Lokalene til Aker sykehus blir brukt og skal tas mer i bruk framover. Det gjøres en rekke tiltak for å øke kapasiteten i hovedstadsområdet, og som jeg har sagt tidligere: Dersom det er fornuftig å utnytte mer av kapasiteten ved Aker sykehus, har jeg absolutt ingen motforestillinger mot det.

For noen uker siden åpnet jeg det nye akuttmottaket ved Ullevål. Uavhengig av de langsiktige planene for utviklingen i hovedstadsområdet, vil det være et operativt og stort akuttmottak på Ullevål i lang tid framover.

Jeg har også merket meg at byrådet i Oslo sier at det nye akuttmottaket på Ullevål gjør det mulig å hente fram den ferdige konsekvensutredningen av en storbylegevakt lokalisert der. Det muliggjør en eventuelt forsert byggestart.

Samtidig holder Oslo kommune på med utbedringer av lokalene i Storgata 40, og Oslo universitetssykehus vil flytte aktivitet tilbake dit når disse lokalene er klare.

På bakgrunn av dette kan det synes som om alt ligger til rette for at man kan få en god framgang i planene om å etablere storbylegevakt i Oslo, og da vil Ullevål kunne være et naturlig sted for en sånn lokalisering.

Jan Böhler (A) [12:23:05]: Tusen takk for svaret.

Det er ett punkt jeg må si litt om: Statsråden sier at Oslo kommune er ansvarlig for ny storbylegevakt. Poenget er at da Oslo universitetssykehus ble skapt, var ett av hovedprosjektene i den prosessen en ny storbylegevakt, som skulle være et samarbeid mellom det nye Oslo uni-

versitetssykehus og Oslo kommune. Man hadde en felles utredning av den nye storbylegevakten, som kom i 2009 eller i 2010, og som het Fremtidens storbylegevakt i Oslo. Den la opp til et nært samspill mellom tjenester fra Oslo universitetssykehus og Oslo kommune i et felles opplegg.

Oslo kommune vedtok 27. oktober 2010 sin del av saken, nemlig at man ønsket å gå videre med et prosjekt på Ullevål om en storbylegevakt der. Det var også regulert en tomt der til formålet. Siden det har man ventet på en avklaring fra Oslo universitetssykehus om de tar et skritt videre, før man kan komme tilbake til det i bystyret i Oslo.

Statsråd Bent Høie [12:24:14]: En del av de problemstillingene som representanten Böhler nå tar opp, er henholdsvis spørsmål som jeg regner med diskuteres ofte i Oslo bystyre, og som jeg ikke skal blande meg opp i, og en del spørsmål som var oppe under den forrige politiske ledelsen, som jeg heller ikke kan svare for.

Mitt klare signal er at vi nylig har åpnet et av landets flotteste og største akuttmottak på Ullevål. Det er også et traumemottak for hele østlandsområdet.

Det er ingen grunn til å tro at det ikke vil være et stort operativt akuttmottak på Ullevål i lang tid framover. Gitt Oslo bystyres krav om at en storbylegevakt skal lokaliseres i tilknytning til et akuttmottak, vil Ullevål være en aktuell lokalisering.

Jan Böhler (A) [12:25:13]: Tusen takk også for oppfølgingssvaret.

Problemet her er at det ikke har kommet en avklaring fra Oslo universitetssykehus – den kunne kommet når som helst etter 27. oktober 2010 – av hvordan de på sin side vil gå videre med prosjektet, slik at Oslo kommune kunne lagt en avklaring fra Oslo universitetssykehus til grunn for hvordan de planlegger sin del videre.

På grunn av prosjektet som kalles Campus Oslo – hvor et hovedalternativ, som man jobber mest med, er å lokalisere alt i Gaustad-området – kan det virke som om man har lagt den planen om en storbylegevakt på Ullevåls område litt til side. Da er det et godt signal fra statsråden når han sier at det er godt egnet å ha det i nærheten av det nye akuttmottaket på Ullevål.

Spørsmålet mitt er: Vil statsråden gi Oslo universitetssykehus og Helse Sør-Øst et signal om at det bør være et eget prosjekt, uavhengig av Campus Oslo?

Statsråd Bent Høie [12:26:19]: Jeg har svart representanten Böhler tidligere om planene rundt utfordringene med kapasitet i hovedstadsområdet. I juni vil Helse Sør-Øst behandle en sak om kapasitetsutfordringene på mellomlang sikt.

Utviklingen når det gjelder ideen om Campus Oslo, er et langsiktig utviklingsprosjekt, der også Helsedirektoratets krav til planlegging innebærer at en også skal planlegge realistisk og med ulike andre alternativer. Jeg mener derfor at det er en løsning som ligger såpass langt fram i tid, og der det er såpass mange spørsmål som må besvares før en kan si at det er løsningen, at det ikke er noe grunn-

lag for å vente på en slik avklaring før en eventuelt starter en diskusjon om en storbylegevakt.

Jeg forventer at Oslo universitetssykehus samarbeider med byrådet i Oslo om en avklaring på disse spørsmålene.

Spørsmål 13

Ketil Kjenseth (V) [12:27:41]: «Kirkens Bymisjon og Røde Kors driver et helsesenter i Oslo hvor innvandre- re uten lovlig opphold får tilbud om gratis helsehjelp. I media har vi kunnet høre og lese at Fremskrittspartiet er svært kritisk til ordningen, og at man vil ta opp dette med regjeringa.

Kan statsråden forsikre om at autorisert helsepersonell fortsatt skal kunne gi helsehjelp på frivillig basis til mennesker som oppsøker helsesenteret?»

Statsråd Bent Høie [12:28:08]: Da ny utlendingslov ble vedtatt i 2008, mente flertallet i Stortinget at loven ikke burde tolkes så snevert at en setter forbud mot det humanitære handlingsrommet som organisasjoner som Røde Kors og Kirkens Bymisjon trenger for å yte hjelp til personer uten lovlig opphold, og som har sosiale og helsemessige behov.

Et annet flertall mente at det måtte klargjøres hvor grensene skal gå mellom lovlig humanitær bistand til utlendinger med ulovlig opphold og hva som kan rammes som straffbar medvirkning til ulovlig opphold.

Regjeringen ble den gangen bedt om å komme tilbake med et forslag om dette, og en ny medvirkningsbestemmelse i utlendingsloven ble vedtatt i 2009 og trådte i kraft i 2012. Bestemmelsen klargjør at det bare i helt spesielle tilfeller kan regnes som straffbart å yte humanitær bistand til en utlending som oppholder seg ulovlig i riket.

Det er for det første et vilkår for å kunne straffes for medvirkning til ulovlig opphold at den som yter bistand, har til hensikt å hjelpe utlendingen med å unndra seg plikten til å forlate Norge.

For det andre må hjelpen ha vanskeliggjort myndighetenes muligheter til å sende utlendingen ut av landet.

Dette betyr at det er klargjort i loven at bistanden som humanitære organisasjoner åpent tilbyr til personer med ulovlig opphold, f.eks. tilbud om bosted, mat og helsehjelp, anses som lovlig humanitær bistand. Så lenge helsepersonell holder seg innenfor de vilkårene som gjelder for ikke å rammes av medvirkning til ulovlig opphold, kan de fortsatt gi helsehjelp på frivillig basis til mennesker som oppsøker helsesentre for papirløse migranter.

Jeg kan forsikre om at jeg er opptatt av at humanitære organisasjoner, som Røde Kors og Kirkens Bymisjon, fortsatt bør ha et visst handlingsrom til å yte helsehjelp til dem som trenger det. Det følger også av forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester for personer uten fast opphold i riket at alle har rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som ikke kan vente.

Ketil Kjenseth (V) [12:30:15]: Jeg takker statsråden for et veldig tydelig svar: Denne virksomheten skal kunne fortsette.

Tuberkulose og hiv er to eksempler på smittsomme sykdommer som det er svært viktig å få diagnostisert og behandlet. En del av de papirløse er utsatt for menneskehandel og prostitusjon, de er særlig utsatt for smitte og er også smittebærere. I så måte gjør dette helsesenteret en viktig oppgave, både ved å bidra til å kartlegge symptomer og henvise videre, stadfeste diagnoser og gi viktig informasjon til disse pasientene, noe som kan forebygge videre sykdomsforløp og smitte.

Ser statsråden at det i et folkehelseperspektiv er en nyttig og viktig aktivitet å drive dette senteret for Norges del?

Statsråd Bent Høie [12:31:14]: Jeg mener at begrepet «papirløse immigranter» er et misvisende begrep. Personer som oppholder seg ulovlig i Norge, er ikke papirløse. Enten har de ikke forholdt seg til vedtak om å reise ut, eller de har ikke bidratt til utreise. Å bruke begrepet «papirløse immigranter» er derfor med på å skape en forestilling om at dette er personer som oppholder seg i Norge, og som selv ikke er ansvarlige for det. Det er jeg uenig i. De er selv ansvarlige for den situasjonen de er i, og bør rette seg etter lovlig vedtak om utreise – og bidra til utreise.

Det er helt riktig at en del av disse personene har behov for helsehjelp, bl.a. knyttet til den type sykdommer som òg vil være et helsemessig spørsmål for samfunnet ellers: det å unngå smittsomme sykdommer. Derfor bidrar vi bl.a. med å gi de nevnte organisasjonene støtte til det arbeidet.

Ketil Kjenseth (V) [12:32:22]: Jeg takker for svaret.

Uavhengig av status: Dette er innvandrere uten lovlig opphold. Noen er på drift rundt i Europa. Andre er her av ulike grunner for øvrig. Faktum er at de er her. Jeg har vært på besøk på dette helsesenteret, og det er imponerende å se at 125 frivillige helsearbeidere stiller sin kompetanse til disposisjon, og hvor mye frivilligheten får ut av et sånt tilbud.

Noe av utfordringa er jo at vi i dag bare har et tilbud i Oslo, til dels i Bergen, men i svært få andre store byer. Trolig er det i f.eks. Stavanger og Trondheim også stort behov for et slikt tilbud.

Ser statsråden det som aktuelt å bidra til at det opprettes flere sånne helsesentre i de store byene i Norge?

Statsråd Bent Høie [12:33:14]: Dette er et tilbud som er av en slik natur at det – hvis det skal finnes – må drives av ren frivillig innsats. Det er ikke en offentlig oppgave å gi helsehjelp – utover det som vi er forpliktet til når det gjelder øyeblikkelig hjelp – til personer som oppholder seg ulovlig i Norge. De humanitære organisasjonene får imidlertid støtte fra Helsedirektoratet i sitt arbeid med smittevern, og det er ressurser som òg kan brukes til å nå personer som oppholder seg ulovlig i riket, men det er ikke aktuell politikk for regjeringen å gi støtte til denne type senter.

Presidenten: Vi går til spørsmål 15.

Spørsmål 15

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Tove Karoline Knutsen, vil bli besvart av justis- og beredskapsministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Tove Karoline Knutsen (A) [12:34:25]: «I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 15 (2011–2012) «Hvordan leve med farene – om flom og skred» la en samlet komité til grunn at staten gjennom NVE skulle overta drifta av Nordnorsk Fjellovervåking og Åknes Tafjord Beredskap IKS. Staten skulle også ta alle driftskostnadene.

Kan statsråden si noe om når en slik overtakelse er planlagt gjennomført?»

Statsråd Anders Anundsen [12:34:57]: På vegne av olje- og energiministeren har jeg blitt bedt om å gi følgende svar på spørsmålet:

Olje- og energiminister Tord Lien har tatt initiativ til å slutføre forhandlingene med eierkommunene bak Åknes Tafjord Beredskap IKS og Nordnorsk Fjellovervåking med sikte på en innlemmelse av overvåkingsvirksomheten i NVE.

I januar i år sendte olje- og energiministeren ut et brev til eierkommunene der premissene for statlig overtakelse er skissert, med frist for tilbakemelding 31. mars. Åknes Tafjord Beredskap og Nordnorsk Fjellovervåking har nå svart at de ønsker en statlig overtakelse. Det er NVE som skal slutføre forhandlingene på vegne av staten, og denne prosessen er påbegynt.

Tove Karoline Knutsen (A) [12:35:40]: Takk. Den nevnte stortingsmeldinga understreker at det er sannsynlig at det er flere fjellmassiver i ulike deler av landet som er av en sårbar beskaffenhet at faren for utglidninger og ras, f.eks. ned mot hav eller vann, nær bebyggelse, er overhengende. Derfor synes jeg det er viktig at drift og nødvendig geografisk oppfølging for overvåking av slike fjell i framtida ivaretas og bekostes av staten ved NVE, slik at små og sårbare kommuner slipper å sitte med dette ansvaret. Så det er veldig positivt at man nå vil sette i gang denne prosessen.

Jeg vet at det i Åknes Tafjord er noen uavklarte ting rundt kostnader og investeringer som er gjort. Jeg vet ikke om statsråden, på vegne av olje- og energiministeren, kan svare på om denne prosessen kan gå, uavhengig av om man har ferdigforhandlet dette med dekning av kostnader for Åknes Tafjord?

Statsråd Anders Anundsen [12:36:35]: Det er riktig, som representanten peker på, at det har vært noe uenighet om historiske investeringskostnader. Den forrige regjeringen la saken bort etter at kommunene ønsket at de skulle ha erstatning for disse tidligere investeringene. Slik jeg har forstått tilbakemeldingene, og det er med et visst forbehold, er det nå en utfordring som er betydelig mindre, og kommunene er opptatt av at de også skal spare de drifts-

utgiftene som de har i dag. De betaler ca. 30 pst. av kostnadene til drift. Ved en statlig overtakelse vil de kostnadene forsvinne. Jeg har et inntrykk av at de forhandlingene som nå er i gang, og de premissene som olje- og energiministeren har lagt til grunn, i stor grad er akseptert av eierkommunene.

Tove Karoline Knutsen (A) [12:37:22]: Det var svært positivt å høre.

Disse kommunene har nå sagt og veldig sterkt ønsket at driftsovertakelse betyr en fullfinansiering fra statens side, bortsett fra de lokale kostnadene som vil påbeløpe for den lokale beredskapen som vil følge av den situasjonen man er i.

Kan statsråden bekrefte at staten vil fullfinansiere ved overtakelse?

Statsråd Anders Anundsen [12:37:51]: Også dette blir med et visst forbehold, men slik jeg har forstått korrespondansen og tilbudet fra staten, er det slik at staten overtar 100 pst. av driftskostnadene mot de 70 pst som er i dag, og kommunene har en egen finansieringsandel på 30 pst. Utgangspunktet ved statlig overtakelse er jo at driften også finansieres av staten.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 14.

Spørsmål 14

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:38:23]: Jeg har følgende spørsmål:

«VG har i flere artikler fortalt om kvinner som har vært utsatt for vold i nære relasjoner. I historiene framkommer det tidvis at de ikke har opplevd å bli behandlet på en respektfull og god måte. Dette står i så fall i sterk kontrast til samfunnets forventninger til politiet.

Er statsråden kjent med dette, og hvilke grep ser statsråden kan gjøres for at norsk politi skal bli enda bedre på håndtering av slike saker som ofte er vanskelige i utgangspunktet?»

Statsråd Anders Anundsen [12:38:49]: Jeg er veldig glad for at representanten Ellingsen tar opp denne problemstillingen. Vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er svært alvorlig kriminalitet som regjeringen har tatt tak i fra den første dagen i regjeringsskiftet.

Vi følger opp den foreliggende handlingsplanen mot vold i nære relasjoner, men den er laget av den forrige regjeringen. Vi følger fortløpende opp om det er behov for å gjøre korrigeringer og oppdateringer i den handlingsplanen for å være enda tydeligere på en konkretisering av en del av de tiltakene som der ligger.

Hvordan politiet håndterer saker om vold i nære relasjoner, er avgjørende for tilliten, både for dem som er utsatt for vold, og for befolkningen generelt. Voldsutsette skal møtes med forståelse. De skal møtes med kunnskap og innsikt av politiet, både menneskelig og politifaglig.

Selv om politiet håndterer denne typen saker på en

langt bedre måte enn for bare ti år siden, er det fortsatt et forbedringspotensial, og ikke minst vises det gjennom de oppslagene representanten viser til i sitt spørsmål.

Veileder med tilhørende instruksjer for familievolds-koordinatorer og team samt Riksadvokatens årlige rundskriv og retningslinjer gir nå klare føringer for politiets arbeid med vold i nære relasjoner.

Politi og påtalemyndighet har i dag en rekke beskyttelsestiltak til rådighet, bl.a. besøksforbud, patruljering i området der voldsutsatte bor, voldsalarm elektronisk kontroll ved kontaktforbud, såkalt omvendt voldsalarm og adressepærre, også kjent som kode 6. Det er av avgjørende betydning at disse virkemidlene tas i bruk som forutsatt for å hindre ny vold. Særlig må politiet reagere offensivt ved brudd på besøksforbud.

Kunnskap og kompetanse er grunnleggende for alt politiarbeid. I 2012 ble det gjennomført en evaluering av politiets arbeid med vold i nære relasjoner der bl.a. politiets møte med – og informasjon til – voldsutsatte var tema. Politidirektoratet har nå i 2014 fått i oppdrag å følge opp anbefalingene i rapporten fra 2012. I tillegg skal politiets veiledere og tiltakskort på dette området oppdateres jevnlig.

Vi ruller også ut risikovurderingsverktøyet SARA, som representanten er kjent med fra tidligere, i alle landets politidistrikt, hvilket vil bedre situasjonen vesentlig, tror jeg. Bruken av dette verktøyet skal være et bidrag til en mer helhetlig ivaretagelse av volds- og trusselutsatte. Gjennom bruk av SARA skal alvorlig vold avdekkes og forebygges mer systematisk enn tidligere.

I tillegg vil jeg nevne at politiet fortsatt følger opp utsatte for vold i nære relasjoner på en så god måte som mulig. Vi er avhengig av godt samarbeid med andre aktører. Det prøves nå ut et prosjekt der politiet og hjelpeapparatet bistår voldsutsatte i samme lokale på Stovner i Oslo – en form for barnehus for voksne etter modell fra Sverige, som har gitt gode resultater i Sverige.

Til slutt vil jeg understreke at vår viktigste oppgave selvfølgelig er å forhindre at volden finner sted. Derfor vil vi prioritere forebygging. En såkalt nullvisjon må imidlertid kombineres med god ivaretagelse av den som utsettes for vold og overgrep.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:41:56]: Jeg takker statsråden for et fylldig og godt svar. Det er godt å høre at ambisjonsnivået er høyt. Det er viktig at man tar dette på alvor. Samtidig gjelder tilbakemeldingene jeg har mottatt kanskje ikke så mye tiltakene, men den holdningen man tidvis opplever fra norsk politi. Om man har satt inn gode tiltak og har gode ambisjoner, hjelper ikke det om den representanten for norsk politi som den som er utsatt for vold i nære relasjoner møter, ikke har den riktige forståelsen. I forlengelse av ambisjonen som statsråden nå skisserer: Hvordan har man tenkt å sørge for at norsk politi faktisk tilegner seg nødvendig kunnskap, respekt for og forståelse for de kvinner de møter – for det gjelder i all hovedsak kvinner?

Statsråd Anders Anundsen [12:42:48]: Som jeg nevnte så vidt i hovedsvaret, har vi i 2014 gjennomført en

del tiltak som Politidirektoratet skal følge opp blir gjennomført ute i politidistriktene. Jeg tror det er helt avgjørende at man har et ordentlig lederfokus på den formen for kriminalitet, og sørger for at de som jobber med dette, har den kompetansen som er påkrevd – og at man har forståelse for det disse kvinnene og barna i realiteten opplever.

I tillegg tror jeg vi er nødt til å se på en del av de modellene som er valgt rundt omkring for å bedre offersituasjonen og oppfølgingen av ofrene etter en slik hendelse, etter en anmeldelse og egentlig helt frem til en domsavsigelse i retten, når man ofte blir stående alene og føler at det politiet kan yte, egentlig ikke er tilstrekkelig godt, fordi man trenger så veldig mye mer. Der er det flere prosjekter rundt om i landet. Vi gjennomfører nå et prosjekt for å samordne det og se hvordan vi i fremtiden skal ha en offeroppfølging som er tilfredsstillende.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:43:46]: Statsrådens fokus på offerets opplevelse av en slik situasjon setter jeg umåtelig stor pris på, for det er antakeligvis det viktigste vi kan gjøre. Samtidig er min erfaring, ut fra de tilbakemeldingene jeg får, at dette i små samfunn, som ofte har en lensmann, tidvis blir enda vanskeligere, fordi man som regel kjenner begge partene. Man synes kanskje det er vanskelig å ta stilling til om det eller det har skjedd, selv om det til syvende og sist er en domstol som må ta den beslutningen. Hvordan skal man håndtere slike ting? Ambisjonen til regjeringen og statsråden støtter jeg fullt ut, men hvordan skal man møte det som tidvis oppleves som en lokal kultur/ukultur, hvor alle kjenner alle? Hvordan skal man få systemene til å virke i slike settinger?

Statsråd Anders Anundsen [12:44:32]: Det synes jeg er et veldig godt spørsmål, særlig i en situasjon da vi har en veldig desentralisert struktur. I noen lokalsamfunn kan man oppleve en lensmann som kommer i en konfliktsituasjon med seg selv og lokalsamfunnet som sådant. Jeg tror det viktigste også her er kompetanse, at man skal settes i stand til å gjøre en skikkelig jobb. Jeg tror dette er noe som vil bli bedre når vi ser gjennomføringen av en politireform, og får bedre og sterkere fagmiljøer, som kan brukes rundt omkring i lokalsamfunnene for å forsterke lensmannens jobb eller det lokale politiets jobb når det er behov for det i slike saker som dette. Dette er komplekse og vanskelige saker. Det er fryktelig krevende for dem som er involvert direkte i dette. Det er helt avgjørende at politiet og det øvrige hjelpeapparatet håndterer det bra. Jeg tror at vi får lettere tilgang til den nødvendige kompetansen når vi i dette hus senere får organisert politiet på en fremtidsrettet og god måte, også kompetansemessig.

Spørsmål 16

Fra representanten Heikki Eidsvoll Holmås til olje- og energiministeren:

«Kommer AMS (Avanserte måle- og styringssystemer) til å komme på plass i alle norske hjem innen 1. januar 2019, og vil statsråden sikre at disse har spesifikasjoner

som gir mulighet for etterspørselsstyring av strømmen, så det blir mulig å redusere maksimalbelastning i strømmettet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.

Spørsmål 17, fra representanten Anna Ljunggren til olje- og energiministeren, vil bli besvart at justisministeren.

Spørsmål 17

Anna Ljunggren (A) [12:45:48]: «Økningen i arbeidsgiveravgiften vil, slik det ligger an til nå, føre til utfordringer for nord-norsk næringsliv.

Hvordan vil statsråden arbeide for at det nord-norske næringslivet får ta del i oljevirkningskraften når den nå gradvis flyttes nordover?»

Statsråd Anders Anundsen [12:45:57]: På vegne av olje- og energiministeren er jeg blitt bedt om å gi følgende svar:

Rammene for ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift følger av EØS-avtalen og retningslinjene for regional statsstøtte gitt av EFTAs overvåkingsorgan, ESA. ESA har vedtatt nye retningslinjer for regional statsstøtte som trer i kraft 1. juni 2014. Norge må derfor notifikere og få godkjent en videreføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift innenfor rammen av de nye retningslinjene. I de nye retningslinjene er det bl.a. avgrenset mot transport- og energisektoren. Den norske ordningen ble notifisert til ESA i mars 2014. For at ordningen skal kunne godkjennes til sommeren, har ESA vært tydelig på at energisektoren ikke inkluderes. Med forbehold om ESAs godkjenning vil den nye ordningen omfatte alle kommunene i dagens virkeområde. Foretak med aktiviteter som dels omfattes og dels faller utenfor ordningen kan i prinsippet benytte redusert sats på lønnskostnader for aktiviteter innenfor ordningen. Dette forutsetter imidlertid at aktivitetene holdes regnskapsmessig atskilt. Regjeringen arbeider nå med å gå igjennom tiltak som kan avhjelpe konsekvensene av de forskjellige sektorbegrensningene, men dette arbeidet er ikke avsluttet.

Anna Ljunggren (A) [12:47:10]: Tusen takk for svaret, og takk for at justisministeren stepper inn for olje- og energiministeren.

Det er knyttet usikkerhet til hva som ligger i sektorbegrepene innenfor de ulike områdene, innenfor både transportsektoren og energisektoren. På regjeringens nettsider kan man lese hvordan energisektoren som rammes av økt arbeidsgiveravgift, er definert. Både utvinning av råolje og naturgass og tjenester knyttet til olje og naturgass er aktiviteter som omfattes av økt arbeidsgiveravgift, slik jeg leser det. Innebærer dette at leverandørindustrien, f.eks. renhold og catering, rammes?

Statsråd Anders Anundsen [12:47:50]: Jeg skal ikke våge å gå inn i detaljene på det feltet. Det jeg kan si, er at

regjeringen jobber aktivt for å få disse avklaringene med ESA. Det som har vært viktig nå, er at vi innenfor de fristene ESA har lagt, faktisk har klart å beholde ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som sådan. Som representanten er kjent med, er dette vedtak som stammer fra den forrige regjeringens tid. Vår jobb nå er å prøve å gjøre skadevirkningene for norsk næringsliv, også i Nord-Norge, så små som mulig. Slik jeg har forstått det – det må sies med de forbehold som der ligger – er det et ganske klart skille mellom det som er direkte relatert til virksomheten, og det som er støttefunksjoner. På den måten har jeg forstått det slik – med de forbehold som her er nødvendig å ta – at man kan dra ut den typen virksomhet, forutsatt at det regnskapsmessig fremstår som helt klart at det ikke er en direkte del av kjernevirksomheten på energisiden.

Anna Ljunggren (A) [12:48:55]: Det er bred politisk enighet om at oljevirkningskraften skal gi ringvirkning på land, at aktivitet utenfor kysten skal gi direkte arbeidsplasser på land der det skjer utvinning av olje og gass rett utenfor – altså i samme område. Jeg prøver meg på et spørsmål, men jeg skjønner veldig godt at det er utfordrende å svare når det ligger innenfor en annen statsråds portefølje: Hvordan vil regjeringen sikre at vi får økt aktivitet på land når oljevirkningskraften på norsk sokkel nå gradvis flyttes nordover?

Statsråd Anders Anundsen [12:49:30]: Jeg tror representanten Ljunggren vil få et betydelig bedre svar på det hvis jeg tar med meg spørsmålet til riktig fagstatsråd, så han kan gi tilbakemelding på det til et egnet måte.

Spørsmål 18

Fra representanten Anniken Huitfeldt til forsvarsministeren:

«Omstillingen av Luftforsvaret er den største gjennomføringsutfordringen i Langtidsplanen (LTP). Anskaffelse av nye kampfly, endringer i Luftforsvarets struktur, utfasing av gammelt materiell og innfasing av nytt vil være krevende og viktige utfordringer.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre Luftforsvarets styrkeproduksjon og operative evne, særlig knyttet til verksteder og økonomistyring i Luftforsvaret?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 19

Hege Haukeland Liadal (A) [12:50:03]: Jeg vil gjøre oppmerksom på at i spørsmålet mitt er det en feil prosentøkning når det gjelder Haugesund kommune. Økningen på 66 pst. gjelder den mest populære plassen i SFO i kommunen, men jeg stiller spørsmålet likevel:

«Haugesund kommune har svært dårlig økonomi og har i flere år vært på Robek-listen. Dette går ut over både lov-

pålagte og ikke lovpålagte tjenester for byens innbyggere. Forslaget på SFO-pris på 2 621 kroner for full plass, er en økning på 66 pst. Bemanningsnorm 1/15 oppheves.

Mener statsråden det er forsvarlig at dårlig kommuneøkonomi går ut over prisene for SFO, og vil han ta initiativ overfor de kommuner som nå priser tjenesten uforsvarlig høyt?»

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:51:07]: Jeg sier tusen takk for spørsmålet.

Haugesund kommune er for det første en kommune som jeg med glede har besøkt flere ganger. Det er en kommune i vekst, og det er en kommune som er en god næringskommune. Det gjør også at man får press på tjenestene, men som utgangspunkt kan jeg si at å ha en god kommuneøkonomi er alltid viktig, det er alltid viktig å husholdere på en god og riktig måte.

Spørsmålet dreier seg egentlig om hvorvidt vi mener at SFO-satser skal reguleres nasjonalt, eller om dette skal være opp til kommunen å gjøre, som i dag. Det har for øvrig vært politikken også de foregående åtte år at SFO-satsen er det opp til kommunen å sette. Grunnskolen finansieres i hovedsak gjennom de frie inntektene til kommunene, altså rammetilskudd og skatteinntekter, og ikke gjennom øremerkede midler fra staten. Det er et viktig prinsipp. Det gjelder også for SFO.

Innenfor de frie midlene prioriterer kommunene selv hvor mye de vil bruke på grunnskole, herunder SFO, såfremt lovene og reglene som gjelder for skolene, overholdes. Ifølge opplæringsloven § 13-7 femte ledd har kommunene plikt til å ha et SFO-tilbud – det er ikke valgfritt, det må de ha – og de har anledning til å finansiere tilbudet ved hjelp av foreldrebetaling.

I de fleste kommuner har man valgt en løsning hvor SFO finansieres gjennom en kombinasjon av foreldrebetaling og kommunal betaling. Når det gjelder foreldrebetaling, kan ikke kommunene ta betaling som overstiger SFOs selvkost. En kan altså ikke tjene penger på SFO, eller bruke det til å sponse andre typer tilbud. Det mener jeg også er et viktig prinsipp, som det er viktig å holde fast ved, men så lenge kommunene holder seg innenfor det, mener jeg de selv burde kunne fastsette foreldrebetalingen for SFO slik de mener det er hensiktsmessig.

I dette spørsmålet, som i mange andre spørsmål, må man avgjøre lokalt – befolkningen må avgjøre gjennom valg – hva man mener er viktigst å prioritere, og hvordan de forskjellige partiene lokalt prioriterer ting opp mot hverandre, f.eks. innholdet i skolen, eller læring, kontra SFO og andre tilbud.

Så har jeg bare lyst til å legge til at regjeringen har varslet i Sundvolden-erklæringen at vi ønsker å inngå en avtale med kommunene som gjør det mulig å differensiere betalingen av SFO, basert på inntekt. Det er en mulighet som kommunene har allerede i dag, og vi jobber nå med hvordan vi skal klare å følge opp dette punktet i regjeringserklæringen.

Hege Haukeland Liadal (A) [12:53:43]: Jeg takker for svaret.

Jeg har et oppfølgingsspørsmål. Jeg er spesielt opptatt av denne saken i Haugesund på grunn av at byen historisk sett har hatt store utfordringer knyttet til rusbruk blant unge. Det å sikre en god barndom er å sikre trygge fritidsarenaer for barn, bl.a. gjennom SFO. De tilbakemeldingene vi nå får, er at pris avgjør om en takker ja til et tilbud, eller ei. En god barndom varer livet ut, og jeg utfordrer – og ikke minst oppfordrer – statsråden til å vurdere en nasjonal veileder om økonomien i dette knyttet til foreldrebetalingen. Så mitt spørsmål blir: Er statsråden bekymret for framtiden, hvor nettopp dårlig kommuneøkonomi kan være politikernes unnskyldning for å skru opp foreldrebetalingen?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:54:48]: Jeg er for det første helt enig i at en god barndom varer livet ut. En av de aller viktigste investeringene vi kan gjøre som samfunn, er nettopp å investere i at alle barn lærer det de skal, og får de mulighetene de skal, med utgangspunkt i både en god og kvalitativt god barnehage – det er grunnen til at vi bruker mer penger i år enn noen gang tidligere på kompetanseutvikling i barnehagene – og selvfølgelig gjennom et godt skoleløp.

Spørsmålet er litt polemisk, eller det er et retorisk spørsmål, for det dreier seg egentlig om hva som skal være statens oppgave, og hva som skal være kommunens oppgave. Hadde jeg sittet i kommunestyret hjemme i Porsgrunn, kunne jeg hatt mine meninger om hva som burde skje i Porsgrunn kommune, men det er det altså Porsgrunn kommune som burde få bestemme selv. Så hvis spørsmålet er om statsråden mener at det skal innføres maksimalsatser, eller nasjonale satser, for SFO-pris – annet enn de veiledningene som er i dag – er svaret på det nei.

Hege Haukeland Liadal (A) [12:55:51]: Takk for det. Jeg takker for svaret og presiseringen.

Igen ønsker jeg at flest mulig barn i så lav alder får et tilbud om trygg og god SFO til lavest mulig foreldrebetaling. Jeg ønsker igjen å utfordre statsråden når det gjelder hvilke tiltak han eventuelt vil gjøre overfor de kommunene som en ser har en veldig lav deltakelsesprosent av barn i SFO. Vil man i disse tilfellene, der man ser deltakelse helt ned i 20–25 pst., ta noen initiativ?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:56:39]: Jeg mener at SFO er et viktig tilbud, og jeg mener at det er viktig at foreldrene kan være trygge på at barna har et godt sted å være. Jeg mener også det er veldig bra at mange kommuner legger til rette for og jobber med at SFO skal ha et faglig, pedagogisk innhold også. Det er veldig positivt. Men når det gjelder denne regjeringens prioriteringer, er det kompetanseutvikling, kvalitet i barnehagen – der skal vi gjøre mer enn det vi har gjort til nå – lærerløft og innholdet i skolen. Det er hovedprioriteringene frem til vi har levert på løftene vi ga før valgkampen. Jeg kan ikke begynne å love nye ting før vi har levert på det vi sa var viktigst, og det var lærere, etter- og videreutdanning, kunnskapsnivået i skolen, kompetanse og kvalitet i barnehagen – så det står øverst på min liste. Så får man eventuelt se, når vi har le-

vert på det, hvorvidt vi skal komme tilbake til å løfte også SFO ytterligere.

Spørsmål 20

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes til kunnskapsministeren, vil bli tatt opp av representanten Siv Elin Hansen.

Siv Elin Hansen (SV) [12:57:57]: «Studiesentrene er en nyttig tilvekst i det norske utdanningstilbudet. Sentrene gir folk i distriktene tilgang til kompetanseheving og utdanning som de tidligere måtte reise langt for å få. Studiesentrene er likevel ikke fullt ut anerkjent av sentrale myndigheter, noe vi ser i hvor tilfeldig hvem som mottar statsstøtte er. Senteret i Nord-Troms mottar ingen midler over statsbudsjettet, i motsetning til f.eks. Midt-Troms.

Hvordan vil statsråden sikre likeverdig behandling av, og lik tilgang til studiesentrene?»

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:58:33]: Først, takk for spørsmålet. La meg bare si meg enig i både virkelighetsbeskrivelsen og problembeskrivelsen, altså at det er forskjeller i måten vi behandler disse sentrene på.

Det finnes en rekke studiesentre rundt om i landet som er organisert på ulike måter. Departementet gir tilskudd til to sentre i Troms, slik som Stortinget har ønsket.

Det er bare NOKUT-godkjente universiteter og høyskoler som kan tilby høyere utdanning i Norge. Studiesentrene kan legge til rette for ulike studietilbud som skal dekke kompetansebehov i regionene, men universiteter og høyskoler må være ansvarlig for kvaliteten.

Universiteter og høyskoler har altså som en viktig del av samfunnsrollen sin at de skal ivareta det desentraliserte studietilbudet. Det er imidlertid opp til institusjonene selv å vurdere hvordan de vil organisere og legge det opp.

Kunnskapsdepartementet kanaliserer midler gjennom rammebevilgningen til universiteter og høyskoler for at institusjonene skal oppfylle oppdraget sitt om å tilby desentraliserte studietilbud der det er tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag, f.eks. høyskolesentrene i Kongsvinger og Kristiansund.

Regjeringen er opptatt av at desentraliserte studietilbud skal være en dynamisk og integrert del av universitets- og høyskolesystemet, der den enkelte institusjon i samarbeid med lokale aktører, som næringsliv, kommuner og fylkeskommune, skal vurdere studietilbud i tråd med de skiftende behov regionen står overfor. Derfor bør det vurderes om det er hensiktsmessig å bygge opp en fysisk infrastruktur utover de allerede eksisterende studiestedene.

Regjeringen har planer om å legge frem en stortingsmelding om struktur i høyere utdanning, der tilgjengelighet til høyere utdanning skal være et av hensynene som skal vurderes.

Når det gjelder søknaden fra senteret i Nord-Troms om å få støtte, må jeg dessverre henvide til at den – som alle budsjettsaker – vil bli behandlet på vanlig måte i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.

Siv Elin Hansen (SV) [13:00:34]: Jeg må først få takke for svaret.

Det har blitt sagt i tidligere stortingsmeldinger:

«Det er altså befolkningens kompetanse som er den viktigste faktoren for vekst.»

«For at norske bedrifter skal kunne hevde seg, må utdanningssystemet ha evne til å svare på arbeidslivets behov.»

I distriktene opplever man ofte mangel på fagpersoner og utfordringer med rekruttering. I den sammenheng blir det å fokusere på organisering av voksnes læring viktig. Det er særlig her studiesentrenes viktigste innsats ligger – det å tilrettelegge for å kunne ta utdanning på sitt hjemsted, det å senke terskelen for å kunne starte på en slik utdanning. I de formelle utdanningsinstitusjonene ser vi at det i stadig større grad er en tendens til å vende blikket innover, mot det som skjer på campus.

Er ministeren enig i at studiesentrene er med på å fylle roller som de formelle institusjonene ikke i stor nok grad klarer å ivareta med dagens system?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [13:01:37]: Jeg er enig i at studiesentrene kan spille en viktig rolle – jeg synes det er viktig at man også har et desentralisert tilbud. Samtidig mener jeg at det er veldig viktig at man har noen institusjoner som klart og tydelig er faglig ansvarlig også for innholdet på studiesentrene.

Jeg har lyst til å legge til et poeng som representanten Knag Fylkesnes ofte nevner, nemlig at det også ligger store muligheter i teknologien. Blant annet har regjeringen satt ned MOOC-utvalget, som skal utrede hvordan vi kan bruke det som heter Massive Open Online-forelesninger. Det kan være et veldig viktig bidrag å utvikle denne type studietilbud. Det kan også være et veldig viktig bidrag til at man nettopp kan ta en type videreutdanning eller utdanning uten at man hele tiden behøver å følge undervisningen på en campus.

Desentralisering er viktig, men det finnes mange andre måter å gjøre det på – ikke bare ved hjelp av studiesentre.

Siv Elin Hansen (SV) [13:02:44]: Det er en del roller som studiesentrene ivaretar, som – som jeg har sagt tidligere – det formelle systemet ikke klarer å ivareta. Det er nettopp derfor disse studiesentrene dukker opp. I fylkene og kommunene ser man at systemet vi har i dag, ikke i stor nok grad klarer å hjelpe til med å nå den målsettingen man har: å heve befolkningens kompetansenivå. Hva tenker ministeren om disse utfordringene – som studiesentrene faktisk bidrar til å møte? Det er vitenskapelig bevist – i mange rapporter – at dette ivaretas i de prosessene som ministeren her henviser til.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [13:03:32]: Det er viktig å si at måten Kunnskapsdepartementet finansierer studiesentrene på, er gjennom å gi generelle tilskudd til høyere utdanningsinstitusjoner. Så bestemmer de – i de fleste tilfeller – hvordan de vil organisere sin struktur, i hvert fall om de f.eks. vil ha studiesentre.

Fordi Stortinget har bestemt det, er det helt konkret

kommet direktetilskudd til to studiesentre, studiesenteret.no og Studiesenteret Finnsnes. Men dette er ikke normen.

Måten Kunnskapsdepartementet støtter dette på – og jeg mener at det også er en god hovedregel – er altså gjennom grunnbevilgningen, dvs. støtten til institusjonene. Så har de fått i oppdrag å gi desentraliserte studietilbud som er tilgjengelige for hele regionen.

Jeg vet at det flere steder i Norge er behov for mer kompetent arbeidskraft og bedre regionale tilbud. Det håper jeg også studieinstitusjonene tar til seg.

Presidenten: Sak nr. 2 er dermed ferdigbehandlet.

S a k n r. 3 [13:04:43]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.05.
